

Posztópetőfi Sándor

BÁBUK URA

Aki keres, az talál. Így keresett és így talált az a régészektől, antropológusokból és kazánkovácsokból álló csontbrigád, amely 1989. július 16-án jelentette be, hogy Szibériában, a burját földi Barguzin temetőjében megtalálta Petőfi Sándor sírját. Kevesen tudják, hogy a sírban talált Petőfi-korpusz nyomán kisvártatva újabb expedíció indult, ezúttal azonban a szibériai Petőfi – e Petőfi utáni Petőfi, azaz Posztpetőfi – feltételezett kéziratos korpuszának módszeres keresésére és megtalálására. A feltételezés, hogy ha csontok maradhattak a költő után, kéziratoknak is maradniuk kellett, helyesen bizonyult. Így tárult fel az a minden idáig teljességgel ismeretlen szövegkorpusz – a *corpus Petyofiensis* –, amelyet most Szilágyi Ákos gondozásában és előszavával adunk közre. A barguzini talált Petőfi földi maradványait 2015. július 17-én helyezték örök nyugalomra a Fiumei úti sírkert 58-as parcellájában. Most, hogy e földi maradványok végre magyar földben nyughatnak, legfőbb ideje, hogy az égi maradványok, vagyis a páratlan kéziratos hagyaték is visszakerüljön a magyar irodalom szent humuszába, ahonnan vétetett.

Posztpetőfi Sándor
BÁBUK URA X255039
Összes barguzini versek és magyarnóták

Szilágyi Ákos gyűjtése

Noran Libro
Budapest, 2017

X-255039

A szerző tolmácsolásában a kötet verseinek hangzó változata itt található:
http://szilagyiakos.hu/hangzo_anyagok.html

SZTE Klebelsberg Könyvtár

J001196409

A hangfelvételt 2017 márciusában Lévai Viktor készítette

A borító Orlai Petrich Soma Petőfi Mezőberényben című festménye alapján készült.

Minden jog fenntartva

ISBN 978-615-5667-58-9

© Szilágyi Ákos, 2017
© Noran Libro Kiadó, 2017

X 255039

TALÁLT PETŐFI,
avagy a lappangó korpusz

Aki keres, az talál. Mert bármit találjon is, nem lehet, hogy ne azt találja, amit keres. Persze, csak ha nem ímmel-ámmal; tessék-lássék keres, hanem iga-zán, szívvel-lélekkel. Úgy keres, ahogy nem kerestet még senki. Ahogy a múlt század jókedyűen rendszert váltó éveiben – a '80-as évek végén – a Megamorv-Petőfi Bizottság által indított expedíció kerestett. És talált. A régészkekből, antropológusokból és kazán-kovácsokból álló kutatócsoport 1989. július 16-án je-lentette be, hogy Szibériában, a burját földi Barguzin temetőjében megtalálta Petőfi Sándor sírját. Hogyan találta volna meg, ha egyszer itt kereste! A megtalált sírban nyugvó csontok *azonosítása* Petőfi földi maradványaiként már gyerekjáték volt.

Korunk a keresések kora. mindenki állandóan minden keres. mindenki saját keresője van. Elég a világ ez idő szerint legnagyobb keresőjére, a Google-ra utalni: az ember csak beüti a keresőbe, amit keres, és csak úgy dőlnek a találatok. Ma már senki-nek nem kell elmennie Barguzinig csontokért vagy kéziratokért, elég beütnie a keresőjébe a „Posztpetőfi Sándor” nevet, és meg fogja találni őt. A megtalálásnak azonban ez csupán technikája. A megtalálás művészete (*ars inveniendi*) több ennél, mert egyszer mind a ki- és feltaalás művészete is: *Megtalálta, kitalálta, feltaalálta*. A megtalált barguzini sír Petőfije egyben a kitalált és feltaalált Petőfi.

A megtalált csontok azonosítása Petőfi földi maradványaival ugyanazon az elven alapul, mint a megtalált kéziratok Petőfi-versekként azonosítása. Az azonosításnak sokféle módszere van, de a legősibb, melynek emlékét valamiképp minden azonosítási eljárás őrzi – a mágikus azonosítás. Még a logikai és matemati-kai azonosítás sem képez kivételt ez alól, a hatósági azonosításról nem is beszélve. mindenki ismeri az azonosításban rejlő bénító vagy felszabadító varáz-

latot, aki állt már ilyen-olyan hatóságok előtt, amikor személyében valamiként azonosították: nőként, férfiként, adóalanyként, választópolgárként, idegenként, turistaként, hajléktalanként, munkanélküliként, bűnözöként és így tovább. A végső azonosítás: a személynek testi maradványaival való azonosítása. Az a személy, akinek nincsenek testi maradványai – nem maradtak meg vagy eltűntek –, azonosíthatatlanná válik. Kiszabadul a mágikus kötelékből. Túllendül a fizikai lét adottságain. Megfoghatatlanná válik az azonosítását végző hatóságok számára. Bottal üthetik személye nyomát. És olykor ütik is, ha már nem tehetnek. Addig ütik, míg meg nem találják. Akkor aztán nekilátnak, hogy kiszedjék belőle az igazságot, vallomásra bírják csontjait, lakóhelyét, tárgyait, ujjlenyomatát, hogy ennek alapján azonosításuk őt. Így veszi kezdetét a koncepciós eljárás: a Per. Ez az eljárás azonban csak árra jó, hogy a pusztá látsszatot ragadja meg, fülelje le, csípje nyakon. A hatalomnak azonban másra nincs is szüksége. A hatalom tudvalévőleg látszattal táplálkozik, hiszen látszat ő maga is. A szellemi személy perbefoghatatlan. Nem azonosítható semmilyen külső hatalom, semmilyen másik számára semmivel. Egyes-egyedül önmagával azonos, pontosabban azzal a sok-sok mindenkel, amit ő maga vesz fel magába szellemi létezése kívülről lezárhatatlan folyamatában, mert ezt még a halál sem zárhatja le. Belülről nézve pedig nincs halál. A szellemi személyre semmiféle identitást nem lehet ráparancsolni. Az erőszak tehetetlen vele szemben. Akkor is az – és talán kiváltképpen akkor –, ha fizikailag, mint valami tárgyat, megsemmisíti. A szellemi személy a maga ura. Ezen a ponton természetesen megáll a tudomány. Megáll a józan ész: leteszi az ásót, a kapát, a csákányt és a kalapácsot. A tudomány csak azonosítható tényekkel foglalkozik, azonosíthatatlan – tehát tudománytalan és észszerűtlen – tényekkel nem. Azok az ő számára fantazmák csupán. Szalmakutyák. És csakugyan: Barguzin síri világából nem azonosíthatatlan fantomokat, hanem

azonosítható csontokat – tényeket! – hozott felszínre a tudomány, úgyhogy hagyjuk is a segesvári Petőfi-fantazmákat másra, maradjunk a szigorú barguzini tényeknél.

A mágikus azonosítás vallási varázstól megszabadított tudományos módszerét *tulajdonításnak* nevezzük. A Barguzinban talált Petőfi esetében ez a következőt jelentette: abból a nem-tudományos, mert cáfolhatatlan tényből kiindulva, hogy Petőfinek voltak csontjai, volt testi valója, végtére nem kísértet, hanem hús-vér ember volt egykoron, a tudósok – minden más lehetőség alapos mérlegelésével és tudományosan megindokolt kizárássával – arra a következetesre jutottak, hogy a Petőfi sírjában talált csontok Petőfi csontjai („ezek – azok”). Csak a tulajdonítás igaz örömet nem ismerő, a tényekre vak magyar irodalomtörténészek, akadémikusok, hivatásos Petőfi-kutatók fanyalogtak: kötötték a tények ebét Petőfi addig ismert életrajzának karójához. Hát az addig ismeretlen barguzini életrajz tényeivel mi lesz, kutyafajzatok?! Sose hallottatok még Jorge Luis Borges Pierre Ménard-járól, aki – dacolva az irodalmi tényekkel – újraszerezte Cervantes *Don Quijotéját*, s íly módon annak új, másik szerzője lett, noha Ménard regénye egy kötőszóban sem tér el Cervantes *Don Quijotéjától*. Hát mért ne lehetne az új tények – sírok, csontok, szövegek – ismeretében újraszerezni egy költő, egy irodalmi névalak életét vagy életének igaz legendáját, ha ehhez megvan bennünk a kellő tudományos bátorság és a szellemi tetterő? Borges azt tartja Ménard döntő érdemének, hogy a téves *tulajdonítások* technikájának felfedezésével olyan varázseszközt adott a kezünkbe, amely mindenkor alkalmas a klasszikusok bágyadt szellemének felfrissítésére, a holt remekművek feltámasztására: „Ez a technika – írja elbeszélésében Luis Borges – a legnyugalmásabb könyveket is kalandokkal telíti. Louis-Ferdinand Céline-nek vagy James Joyce-nak tulajdonítani az *Imitatio Christit* (Kempis Tamás művét – Sz. Á.), vajon nem elegendő felfrissítése-e ezeknek a bágyadt

szellemeknek?” Borges, az elbeszélő azonban számitáson kívül hagyja, hogy a téves – hozzátenném: filológiaiag és nem ontológiaiag téves! – tulajdonítások technikájával kétféle művelet hajtható végre. Az egyik esetben, és ez az, amiről ő beszél, klasszikus szerzők klasszikus szövegeit tulajdonítjuk kortárs szerzőknek, a másik esetben viszont, és ez az, amiről én beszélek, kortárs műveket, netán más szerzői nevek alatt már publikált vagy még teljességgel publikálatlan szövegeket tulajdonítunk klasszikus szerzőknek, pontosan úgy, ahogy sírt és csontokat, vagyis második életet és második halált tulajdonítottak a borgeszi módszer barguzini úttörői Petőfinek. Végtére a kézirattárak is temetők és a kiadatlan kéziratok is csontok, bárha szellemi csontok, szellemi maradványok, és – mi tagadás – gyakran éppen akkor is körülöttük a tülekedés és a marakodás, mint az igazi csontok – az ereklyecsontok – körül.

A barguzini csontbrigád tehát keresett és mert keresett – talált. A tulajdonítás tudományos várázsese közével a sírban talált Petőfi-korpusz nyomán azonban kisvártatva újabb expedíció indult, immár a szibériai Petőfi – e Petőfi utáni Petőfi, azaz Posztpetőfi – kéziratos korpuszának módszeres keresésére és meg-találására. A feltételezés, hogy ha csontok maradtak a költő után, kéziratoknak is maradniuk kellett, kézenfekvő volt. Ép ésszel senki nem gondolhatta, hogy a költő, aki 1849-ig valósággal ontotta magából a verseket, fogásba esvén megkukult, miként a kalickába zárt kínai tücsök kukul meg, abbahagyva a folytonos ciripelést, ha éjnek évadján idegen lopózik a házba, a hirtelen beállt csenddel riasztva fel az ott alvókat. Riadalom, felbolydulás persze így is volt elég a Haza házában, amikor 1849-ben, a szabadságharc bukása és a költő – most már tudjuk: vélelmezett – segesvári halála után valóban beállt a csend, a múzsa hirtelen elhallgatott, annyira hirtelen, hogy az így támadt irodalmi vákuumot álpetőfik egész serege igyekezett betölteni hazafias klapanciáival – mindenki. Ki tudhatta volna akkor

még, hogy Petőfinek esze ágában sem volt elhallgatni, csak más helyen és más időben énekelt tovább?

Az persze könnyen elképzelhető lett volna, hogy a segesvári csatában a költő identitására mért nagy erejű csapás, vagy más trauma emlékezetkiesést, identitásvesztést okozhatott, odáig menően, hogy a költő végül azt sem tudta már, fiú-e vagy lány, legény-e vagy menyecske, hús-vér költő-e vagy csonthuszár, féligr szlovák, féligr szerb vagy tán egészben magyar. Mondom, mindenekelőtt volt mindenkorban a költő a költő. Mindez elképzelhető volt mindenkorban, amíg a túlfeszített képzeletjátékot szerte nem foszlatták a makacs tények. mindenekelőtt az a tény, hogy a sírból felhozott csontkoponyán a szakavatott antropológus- és régészcsoporthoz a leggondosabb vizsgálat után sem talált külsérelmi nyomokat. Másodsor pedig – az előbbi tényekkel teljes összhangban – annak az eleddig ismeretlen szövegkorpusznak – *corpus Petyofiensis* – a sarkalatos ténye, amelyre a már említett második, irodalmi expedíció talált rá kitartó keresés után. A kéziratok a legkülönfélébb szibériai és transzsibériai lelőhelyekről kerültek elő: részben Alekszandr Petyofi (magyarán: Posztpetőfi Sándor) kései burját, mordvin, cseremisz és szkíta leszármazottai őrizték meg kegyeletből ezeket az ő számkra tökéletesen érthetetlen, mindenkorban szent családi ereklyéként tisztelt szövegeket, részben a cári Ohrana, a szovjet Cseka, az NKVD és a Katorga i Gulag nemrég megnyitott archívumaiban maradtak fenn – többnyire a feljelentésekhez csatolt hiteles másolatok formájában.

Nem állítom, hogy az 1990-es évektől kezdődően szívós kereséssel feltalált második Petőfi-életmű jelenleg már a maga teljességeben áll előtünk, nagyon is lehetséges, hogy ez még csak a jéghegy csúcsa, azt viszont igenis állítom, hogy a versek java része, köztük számos dal, magyarnóták, alkalmi versek és egy hősköltemény-paródia majdnem teljes szövege (a dalbetétekkel együtt!) egységes korpuszt alkotnak, amelyből egy új, de összetéveszthetetlenül Petőfi utáni Petőfi (*Posztpetőfi*) fantasztikus szerzői alakja

bontakozik ki előttünk, hála a régészeti, az antropológiá és a borgeszi filológia keresve-találó módszerének. Ez az a pont, ahol e sorok írójának töredelmesen be kell vallania, hogy amíg a megtalált versek szerzőségét nem sikerült teljes bizonyossággal tisztázni – a rátalálás túláradozó örömeiben –, egyszer-egyszer saját szerzői neve alatt adta közre Posztpetőfi Sándor egy-némely versét és magyarnótáját, de nem azért, hogy elorozza őket jogos szerzőjüktől, hanem hogy addig is hozzáférhetővé tegye szövegüköt a köz számára, amíg tisztázódik a teljes filológiai igazság, és a lappangó életmű Posztpetőfi saját szerzői neve alatt térhet haza. Mea culpa, mea maxima culpa!

Szibériai és transzsibériai gyűjtőmunkám során 25 olyan jellegzetességet találtam, amelyek meggyőzően bizonyítják, hogy az életmű ez idáig lappangó barguzini korpusza kétséget kizárában Petőfi-korpusz (*corpus bargusiensis*), és most csak azért nem fogom pontról pontra felsorolni őket, mert egyrészt ezt megtettem már a vorkutai Transzsibériai Szkíta (*Szittyá*) Akadémiának (*Transzibirszkaja Szkifszkaja Akagyémija*) benyújtott disszertációjában („*Petyofi – eto nase vszjo.*”¹ *A barguzini Petőfi hazatalálása*. Vorkuta, Transz-szkifi, 2010. 623. oldal), másrészt nem

¹Az orosz közöltudatban meghonosodott formula – „Пушкин, – это наше все” („Puskin – eto nase vszjo”), amelyet disszertációm címében talán bocsánatos merésséggel, minden esetre híven a magyar igazsághoz Petőfi nevére írtam át, közelítőleg ezt jelenti: „Puskin/Petőfi – a mi egyetlen kincsünk, egyetlen közös javunk, mindenünk, amink van”. Egyszerűbben: „Puskin/Petőfi a mi mindenünk.” Ez a „minden” messzemenően összefügg Puskin sokat (ám Petőfi sajnos alig) taglalt próteuszi alkattával. Már Gogol kiemeli, hogy Puskin vég nélkül képes változtatni alakját és teljesen fel tud oldódni abban, amiről ír, ellentétben Goethével, aki „a költők Próteusza, aki a természet és a tudományok világából minden fel akar ölelni, már e tudományos törekvéssel megmutatva saját személyiséget... Az összes orosz költő... megőrizte a személyiséget. Csak Puskinnál nem látható ez. (...) Próbálja csak valaki megtalálni benne az emberi tulajdonságait! Helyette egy

szeretném megfosztani a magyar olvasót a tulajdonító rátalálás spóntán örömetől. Maradok tehát e rövid bevezetésben a Bajkál-tó mellett talált Petőfi ma még nagyon töredékes, de mindenki által összeálló utóéletrajzának tényeinél.

Az első és legmasszívabb tény: a talált Petőfi neme és életkora, e kettő ugyanis nem választható el egymástól. A sírfára véssett halálozási dátum jóhiszemű, de – mint azt beható amerikai laboratóriumi vizsgálatok bizonyították – téves olvasaton alapul: 1823–1856. A sírt feltáró és a csontokat azonosító tudósok az emberi élet átlagos időtartamából kiindulva – érthető módon – elköpzelni sem tudták és merték a valóságot: az elhalálozás helyes dátuma ugyanis 1956! Nézzünk szembe a tényel: Posztpetőfi Sándor a híres kaukázusi akszakálokat is megszégyenítő magas életkort ért meg. Márpedig éppen e magas életkor adja meg a barguzini sírban talált állítólagos „női csontváz” rejtelényéhez a kulcsot. Miután több DNS-teszt is azt mutatta ki, hogy a csontváz nőtől származik, sokan pusztán a DNS-vizsgálatokra hagyatkozva próbálták letagadni az égről a napot – elvitatni a csontvázat Petőfitől. A rejtelő azonban tüstént feloldódik, ha az elhalálozás valóságos dátumát, tehát a csontváz valóságos életkorát tartjuk szem előtt. Ma már köztudomású, hogy a korosodó férfiakon andropauzajuk (a férfiklimax) idején nőies vonások ütköznek ki (ahogyan a nőkön meg a menopauza idején férfias vonások), ami a tesztoszteron

csodálatos alakra bukkán, aki mindenre választ talál. (...) És milyen pontosak a szavai, milyen éles a hallása! Érezni és látni lehet a föld, az idő és a nép illatát és színét. Spanyolországban igazi spanyol, Görögországban görög, a Kaukázusban szabad hegylakó.” (Nyikolaj Gogol, *Miben áll végül is az orosz költészet lényege, és mi a legfőbb sajátossága?* [1847], In: Ny. G.: *Válogatás barátaimmal folytatott levelezésemből*. Európa, Budapest, 1996, 242–245. 1.) Mind-ezt – a szerző mint báb és bábu alkotásontológiai kérdése kapcsán – behatóan tárgyalom disszertációm *Posztpetőfi proteuszisága: bábu, báb és bábszínház* című VIII. fejezetében (In: Nyikolaj Gogol: I. m. 231–156. 1.)

képzéséért felelős progeszteron csökkenésére és az ösztrogén növekedésére vezethető vissza. Képzelhető, milyen fokot érhet el az elnöiesedés egy száz év fölötti férfi esetében! Könnyen keletkezhet az a benyomás, hogy az illető valósággal nemet cserélt és átváltozott nővé. A DNS-tesztek ily módon tehát egyfelől maguk is a sírfelirat helyes olvasatát (1956!) támasztják alá, másfelől azt bizonyítják, hogy pontosan a csontváz női jellegzetességei utalnak minden kétséget kizáróan arra, hogy csak férfi – igaz, egy nagyon idős férfi! – csontvázát rejthette a sír. minden jel arra vall tehát, hogy a mi Posztpetőfink idős korában egyre közelebb került az ókori görögök és a 19. századi európai szimbolisták közös eszményét megtestesítő *androgyn* – osztatlan nemiségek férfinő – állapotához, amiről sok rövid életű kortársa csak általmodhatott.

Az 1849-ben többszázad magával fogásba esett, hivatalos papírok és egyenruha nélkül úgyszólvan személyazonosságát vesztett Petőfi-Petyofi-Petrovics Sándor Alexander matuzsálemi életének javarészét ugyan Szibériában élte le, de – ha éppen nem fegyenctelepen vagy lágerben ült – illegálisan elhagyta a számára kijelölt kényszerlakhelyeket, bejárta a cári Orosz Birodalom, utóbb pedig a Szovjetunió Urálon túli területének nagy részét. Hol itt bukkant föl, hol ott, a helybéli burjátok, mordvinok, cseremiszek, szamojédok legnagyobb meglepetésére. Csak az 1900-as években telepedett le végleg a Bajkál-tó melletti Barguzinban, amikor – már nem egészen fiatal emberként – házasságot kötött a cári kormányzó világszép lányával, Iluskával. Mivel szibériai katorgáját követő száműzetése éveiben nyerte csak el a versírás jogának legmagasabb cári kegyét (nem csoda, hogy addig – tehát 1856-ig – nem találni verseinek nyomát!), egész hátralevő életében, azaz 1956-ig írt verseket, nótaszövegeket, melyeket gyakran maga adott elő lakodalmakon, sátoros ünnepeken, irodalmi koncerteken. Versei, mivel magyarul írta őket, sokáig nem találtak értő fülekre orosz

irodalmi körökben, az orosz futuristák azonban az 1910-es években végre fölfigyeltek rájuk: a magyar nyelvet egyfajta *zaum*-nak, *zaumnij jazik*-nak (azaz értelen túli nyelvnek, nyelven túli nyelvnek) vélve maguk közé fogadták a magyar futuristát. A *Barguzinszkije Vedomosztyi* 1913. október 11-i száma ad hírt – „őshüllőkhöz” hasonlítva őket – a „rettenetes kubo-futuristák, úgyis mint A. Krucsonih, V. Hlebnyikov, V. Majakovszkij, A. Posztpetyofi” barguzini irodalmi koncertjéről, melyet a burját polgárok fütytyögéssel és kereplőkkel fogadtak, míg a koncertnek nevezett rendbontásnak véget nem vetett a rend őrzésére kirendelt kozákok lovasáttakja, melyet Posztpetőfi természetesen nem hírből ismert. Ezekből az évekből ered Posztpetőfi ismertsége az akkoriban ego-futuristaként nyomuló Borisz Paszternakkal, akit annyira megrendített találkozása Puskin kortársával, az akkor már kilencvenes éveit taposó Posztpetőfivel, hogy nem sokkal később lefordította a *János vitézt*.

A polgárháborút követő évtizedekben Poszpetőfit teljesen eltemette Barguzin, maga Paszternak sokáig úgy tudta, hogy a vezna, de szívós aggastyán a polgárháborúban a vörös burjátok oldalán esett el a világszabadságért, csak évtizedekkel később derült ki számára, hogy a súlyosan megsebesült magyar költőt hadifogoly honfitársai mentették meg, de mivel menekülniük kellett a fehérek elől, lemondta hazaszállításáról. (Ez a valóságalapja azoknak az elbeszélőknek, hogy magyar hadifoglyok megtalálták Petőfi sírját, egyesek találkoztak rokonaival, talán vele magával is.) Paszternak ezeket a partizántörténeteket később bedolgozta a *Zsivago doktor* szibériai fejezeteibe.

A felépült Posztpetőfi ettől kezdve visszahúzódva élt barguzini családja körében, 1929 után pedig a róla elnevezett kolhozban dolgozott számfejtőként, egészen 1937-ig, amikor is koholt vádakkal letartóztatták és mint a „nép ellenségét” (*vrag naroda*) 15 év lágerben letöltendő szabadságvesztésre ítélték.

Posztpetőfi életének erről a tragikus fordulatáról Paszternak 1953-ben értesült a frissen szabadult Varlam Salamov – a *Kolimai elbeszélések* szerzője – leveleből: „Egyszer Északon, a legelképesztőbb helyszínen zajló irodalmi beszélgetésekben — a hullaházban, a kötözökhelyen, az illemhelyen — vitakoztunk a jövő irodalmáról, az eljövendő évek alkotásainak nyelvéről”, írja Salamov Posztpetőfivel folytatott beszélgetéseit felidézve, „csudálatos magyarnak” (‘csugyeszt-nij vengr’) nevezve lágertársát (szolagernyik), aki mintegy válaszul a kérdésre „elszavalta *Egy mondát a zsarnokságról* című költeményét. Elmondta, hogy a verset Oszip Mandelstam *Mi zsivjom pod szoboju nye csuja sztrani* című versé ihlette, miután a vlagyivosztoki gyűjtőtáborban, ahol csakugyan együtt ültünk a haldoklä költő priccsén – élelmet vittünk neki, mert attól rettegve, hogy megmérgezik, ekkor már semmit nem vett magához –, Mandelstam elhaló hangon fülébe súgta a rettentő epigrammát”. Salamov nem tudhatta, hogy a Mandelstam-vers első – jelen gyűjteményben is szereplő – magyar fordítása is Posztpetőfitől származik, minden esetre ezt a leveleben hivatkozott „*egy mondátot*” kapta föl aztán Paszternak és osztotta meg Illyés Gyulával egy korabeli levélváltásuk alkalmával, arról faggatva őt, vajon ki lehet ez a lágerben Posztpetőfiként elhíresült „csudálatos magyar”, az persze egyikük fejében sem fordulhatott meg, hogy ez a Petőfi az a Petőfi, Illyés és Paszternak *Petőfije*, aki azonban nem halt meg, hanem egyik kényszerlakhelyről, lágerből, egyik Barguzinból a másikba vándorolva, hihetetlenül magas életkort ért meg. Mai tudásunk szerint ebből az *egy mondaból* – tehát egy valódi Petőfi-mondatból! – kalapálta ki aztán a mit sem sejtő, de Petőfi nagy szellemére ráérző Illyés a maga elhíresült zsarnokellenes versét (sajnos, a vers eredeti, Salamov által Posztpetőfitől hallott változata elkallódhatott, egyelőre legalábbis nem került elő).

Ennek az *egy mondának* – vándormondatnak – a fényében válik igazán különössé Posztpetőfi Sándor

halálának napja. Miután 133 évesen még megérhette az 1956-as Magyar Októberi Forradalmat és a *Barguzini Pravda* sorai között olvasva igyekezett követni az eseményeket, 1956. november 4-én halt meg, nem ágyban, párnák között, hanem az utcán, a kifüggesztett újság lepedőnyi oldalait bögésző tömegben csuklott össze hangtalan: „*nye vinyeszla dusza poeta*” – jegyezte be naplójába. Paszternak pár nappal később Lermontov sorait idézve a Puskin halálára írt közismert verséből („ezt már a költő lelke nem bírta tovább elviselni”), amikor némi késéssel Salamovtól értesült Posztpetőfi halálhíréről.

Ismeretes, hogy a barguzini *talált Petőfi* földi maradványait 2015. július 17-én helyezték örök nyugalomra a Fiumei úti sírkert 58-as parcellájában. Most, hogy e földi maradványok végre magyar földben nyughatnak, legfőbb ideje, hogy az égi maradványok – ha szabad így fogalmaznom –, vagyis a páratlan kéziratos hagyaték is visszakerülhessen a magyar irodalom szent humuszába, ahonnan vétetett.

Az olvasót meglepheti, hogy a hazája jövőjét prófétikusan előre látó, zsarnokgyűlölő forradalmár és hazafi sok verse úgy hat ma, mintha kortárs szerző írta volna őket. Ne csodálkozzunk, éppen így hat ma ránk megannyi Petőfi korában írt vers is. Az értelmezési keret, a vonatkoztatási rendszer változása a művek jelentését is megváltoztatja: másként intonálja őket, mást tol előtérbe, szorít háttérbe, mást emel ki, nagyít fel bennük. Vajon nem úgy olvassuk-e napjainkban Vörösmarty *Mit csinálunk?* Arany Régi panasz vagy József Attila Ős patkány terjeszt kört című verseit is, mintha a Má-ból kiesett kortársaink írták volna őket?

Mert nemcsak úgy igaz a mondás, hogy aki keres, az talál, hanem úgy is, hogy aki keres, arra rátalálnak. Így talált rá hosszas keresgélés után Magyarországra megint a Történelem. Az idő, ez a „szállongó semmi” ezen a helyen – a Hadak útjáról leolvasható vörös jelek szerint – megint kezd sűrűsödni, korrá keményedni, lerakódni, mint a guanó. Ágoston másfél ezer évvel ezelőtt mondott szavai újra aktuálisak: „Prés most a világ – minden kisajtoltatik. Ha tajték vagy, a csatornába csordulsz, ha olaj, az olajosedényben maradsz. Elkerülhetetlen e préselés. Tekints a habra, s az olajra! Prés minden ezen a világon: éhínség és háború, szegénység, drágaság, szükség és halál, rabbálás, fősvénység képében, szegények nyomorában, államok gondjaiban éljük meg a sajtoltatást... Vannak, kik zúgolódnak a sanyarúságokon, mondván: »Mily rosszak a kereszteny idők...« Ezek a káromlók – a présből kiömlő s a kloákába csorgó, fakón folyó fekete hab. Az olaj ragyog. Mert e présből, e szétmorzsoló szorításból egy másfajta ember is kikerül – s vajon nem a szorításban nyerte-e ragyogását?” Ha jól látom, ilyen présből kikerült „másfajta ember” körtársunk, Posztpetőfi Sándor is, akinek életművét – a lappangó korpuszt – e könyv lapjain nyújtuk át most a sajtoltatásból még ki nem került olvasónak.

Szilágyi Ákos

BARGUZINI VERSEK

ELŐHANG

Egyszer mindenki volt Petőfi.

Egyszer mindenki lesz.

Emlékétőrzi honfi, búfi,

Turf és békáeref.

Egyszer mindenki lesz Petőfi.

Egyszer mindenki volt.

Urbánfi, népfi, tökfi, bakfi –

Sok-sok futóbolond.

Egyszer mindenki lesz Petőfi.

Egyszer mindenki volt.

Törvény ez már, mit Murphy úrfi

Régen megalkotott.

Az ember polimorf Petőfi,

Bár néha Megamorf.

Mindenki volt már utófi, előfi,

Laktanya, téesz, morgue.

Valahol mindenki Petőfi,

S ha nem tudná, hogy hol,

Kiszedik belőle: tiporfi, verőfi,

Vagy egy régészcsoporth.

Egyszer mindenki lesz Petőfi,

Egyszer mindenki volt.

Elnézi harmadfű csikófi

Patái alatt a port.

HEJ, TE KISLYÁNY, KIS MARUSZJA!

Véres napok, cári rabok,
Az a kislyány nem én vagyok!
Nem én vagyok, pedig lennék,
Barguzinba h'odalennék!

Fejemen csak általbucska,
Lennék mordvin galambocska,
Kismenyecske, nagyanyócska,
Sírdomb alatt pirinyócska!

Petőfiné, kis Maruszja,
Igazak álmát aluszja.
Azt aluszja, hogy ő möszjő –
És egy möszjő éppen mászja.

Hej, te kislyány, kispetőfi!
Jer sirodból, kergetőzni!
Fogj meg, babám, fogj meg, ha tudsz,
Úgyse érsz el, elérsz – hazudsz!

Ugorj szöcske, szívem csücske,
Ugorj, édes csontvázacska,
Fogd át csontváz-derekamat,
Úgy üljük meg azt a lovát!

Éji lovát, Szent Mihályét,
Hogy oszoljon e homálylét,
Felviharunk, fel az égbe! –
Ne kérd, mé'kbe – valamé'kbe!

UTÓHANG

Hadd higgyék csak, hogy ő én volt!
Ifjan halt meg, higgyék, vén volt!
Lesz majd nékik jó nagy fricska:
Mordvin kislyány – Petőficska!

KISHAZÁMBAN, BARGUZINBAN

Kishazámban, Barguzinban,
Őrтороньból szól a bim-bam,
Magyar bim-bam, angol bigben –
A gulágban lakok itt benn.

Nem is lakom, szinte élek,
Itt ütöttem tanyát végleg.
Fegyver zörren – a závázzat,
Ráz a hideg, 'iszen rázhat!

Öreg gulág, nem vén gulág!
Egész világ egy nagy gulág!
Amerre csak a szem ellát,
Hullák, hullák, hullák – nullák.

Barguzinban, Barguzinban,
Semmi sincsen Barguzinban,
Semmi sincsen – szóval az van:
Barguzinban kerozin van.

Kőolaj van, kerozin van,
Amúgy semmi... Barguzin van,
Meg hát vodka, az van, az van!
Van egy kis jó minden rosszban...

Idd ki, testvér, idd ki, vodki!
Idd ki, mert a vodka üt ki –
Dunsztosüveg, uborkalé,
Húzd meg egyszer, aztán olé!

Cáratuska, főszekretár!
Be szép, ha zsendül a határ!
Ha eljön az orosz tavasz!
Beh szép, meghúzva a ravasz!

Barguzinban, Barguzinban,
Őrtoronyból szól a bim-bam,
Úgy kong, mint kinek reggelig
Vasdarabbal szívét verik.

CIKÁZNAK ÁT

cikáznak át a gondolat
mint zúgó paripák –
egyeztetni ma nem divat
rab igét s rabigát

lakáj urára ránevet
dicséri ostorát
szivet cserél ha kell s nevet –
adja az ostobát

de egyszer ennek vége lesz
s megszületik a vád:
király király te tettet ezt –
érdemelsz gyors halált

látod szemük? nézd hány örül
leverbén koronád
egy sincs ki akkor könyörül –
szolgáid legkivált

kivált ki ma itt énekel
és lovát ad alád
hátba döfni majd álnokul
nem lesz rest a galád

mindennek újra neve lesz
s tű fokán nem jutsz át
mert mind itt marad ami rossz –
s néven nevez hazád

IHAJJA ÉS CSUHAJJA

jó lesz az még valamire
 iħajja!
 cserdít arra cserdít erre –
 nem hallja

nem jó az már semmire se
 csuhajja!
 szó megered égbe mered
 az ujja

jó lesz – nem lesz
 kit érdekel?!

világcsere-embercsere
 megoldja

VIJĀKA (RIJKA)

“Strašno žít na tom světě,
 v něm chybí uout;
 větrák věje na světě,
 volci žravího zajíce gnávají.”

“Strašno žít na tom světě,
 v něm chybí uout;
 větrák věje na světě,
 volci žravího zajíce gnávají.”

“Strašno žít na tom světě,
 v něm chybí uout;
 větrák věje na světě,
 volci žravího zajíce gnávají.”

“Strašno žít na tom světě,
 v něm chybí uout;
 větrák věje na světě,
 volci žravího zajíce gnávají.”

“Strašno žít na tom světě,
 v něm chybí uout;
 větrák věje na světě,
 volci žravího zajíce gnávají.”

“Strašno žít na tom světě,
 v něm chybí uout;
 větrák věje na světě,
 volci žravího zajíce gnávají.”

SZIBÉRIA VARIÁCIÓK

nyúlfilozófiai alapvetés

Ad notam:

„Strašno žít na tom světě,
 v něm chybí uout;
 větrák věje na světě,
 volci žravího zajíce gnávají.”

Nikolaj Olejnyikov²

1

E világ kietlen katlan,
 Szörnyű hely, s komfort se sok.
 Szél nyög, nyúl sír – nem szokatlan
 S széttépik vad farkasok.

2

E világ sivár egy lakhely –
 Rémtanya, s te itt lakol.
 Kinek nyöghely, kinek nyughely:
 Farkas győz – a nyúl lakol.

² Nyikolaj Makarovics Olejnyikov (1898–1937) · Alekszandr Posztpetőfi (Posztpetőfi Sándor) fiatal barátja volt az 1930-as években. Mint ismeretes, ő beszélte rá az aggastyán, de az orosz avantgárddal *post mortem* is lépést tartó Posztpetőfit, hogy legyen az OBERIU [Reális Művészeti Társaság] írócsoport szibériai levelező tagja. Posztpetőfi valóban több levelet váltott Szibériából a csoport tagjaival, így Danyiil Harmsszal és Alekszandr Ivanovics Vvegyenszkijjal is, akik bizonyos értelemben maguk is hamarosan szibériai levelezők lettek, a *post mortem* létezés siklán zárkózva föl erőltetett menetben Posztpetőfi Sándorhoz, mivel mindenkitőjüköt 10 évre ítélték, „a levelezés jogának megvonásával” (*10 let bez prava perepiszki*), ami a szovjet büntetőszargonban a tarkolővésnek felelt meg. Az akkor már közel száz éve Szibériában raboskodó Posztpetőfi, aki magyar lévén nem szemedhette a tarkolővést, végül inkább önként mondott le a levelezés jogáról és így levelezői státusáról is az OBERIU-ban. A Nyikolaj Olejnyikov zord négyesorosára született *Szibériai variációkkal* barátjának kívánt emléket állítani. (Sz. Á.)

E világon szörnyű lakni,
S komfort sincs itt jajde-sok,
Gerinc roppan - nyúlnak annyi:
Felfalják zord ordasok.

E világon nincsen semmi:
Felmentünk a vág alól -
Kezd a platni tüzesedni,
Pecsenye sül valahol.

E világon ha váltsz gatyát
Hatszor váltsál - tiszta sor! -
Kerüld el e farkastányát -
Gépsor kattog mint fogos.

E világon, e világon -
Ezt többé ne hajtogsasd!
Test függ a fán: vigaszágon -
Húzza fentről a Magas.

SZIBÉRIAII BORBÉLY³

ria-ria-Szi-bé-ria!
zúg az erdő - hang-ária!
írógép zúg: „költőnk s kora”
kattogva mint gépzongora

ria-ria-Szi-bé-ria!
fegyencgyarmat - paródia!
búnének mert láger fia
bőrére kell íródnia!

ria-ria nagyária!
erdő-radír - Borbély Fia
ördög-radír tű-zongora
hernyótalpas ármádia

őrült Borbély éppen olyan
hadonászva aki rohan
a kezében - nincs rá szavam -
kifent véres borotva van

ria-ria Bar-bá-ria!
jön a barbár Ugar Fia
ferdeszemű Harag Fia
Hám közeleg Noé fia

³ Posztpetőfi Sándor még a 19. század végén, a szibériai fegyenckolóniákon találkozott a félelmetes erdő-borotvával, az erdőnyíró, fanyúvő robot prototípusával, amelyet feltállója tréfásan Szibériai Borbéllynak (*Szibirszkij Cirulnyik*) kereszttel el. Száz évvel később ennek a találmánynak a történetét dolgozta fel *A szibériai borbély* című filmjében Nyikita Mihalkov, orosz rendező, nem is sejtve, hogy a gépezetről a hosszú életű magyar költő is megemlékezett, igaz, ekkor már nem a gózparipák, mozdonyok, technikai csodák iránti ifjont rajongás, hanem a kiábrándulás és kétségebesés öregkori hangján. Egyébként a nevezetes orosz gépszörny működőképes hasonmása a Városliget illő leborotválását követően, tehát hamarosan látható lesz a budapesti Közlekedési Múzeumban.

Hám közeleg – Godot Fia
az Ős-Tahó haramia
kell már nagyon rombolnia
bömbölnie tombolnia

kattog az ég fogazata
kattog a gép fogazata
vasöklével – ria-ria! –
lesújt erdők bordáira

körben vérben erdő kushad
vörösfenyő térdre roskad
sír a sok fa sír mint kisded
esdekelve Heródesnek

értünk irtunk nem ellenünk!
rendszerrel együtt működünk
csapágy küllő fogaskerék
csavar rajtuk egyet a gép!

egyre nagyobb – nő az irtás
nőj fel hozzá te is elvtárs!
nem nagy még az ember – d'megnő
ringassa őt államteknő!

dönts az erdőt dönts a fákat
irtsd ki az összes fajtákat!
ne maradjon csak e fanyél
balta nyele mely nem henyél
köszöntse őt vastap-vastaps
dörgedelmes diadalmas!
mint ha fejet csap le kardvas
lakodalmas-vigadalmas!

de népének nem lesz híja
övéit ha hazahíja –
vég nemzedék halál sarja
föld sírját ha körülállja

körülállja népek raja
köré gyűl nagyja s apraja
hullámzik a gyász moraja:
Kálvá-ria Kálvá-ria
ria-ria-Kálvária!

VITÉZ LÁSZLÓ ÉS A FRANCOS BRÜKSZEL⁴ magyar guignol

*de csondben vagy kis Európa!
teszlek minden át a mikróba!
bontott csirke mirelit-fagy
azt se tudod majd hogy hol vagy!*
Petruska

(Vásári mutatványosbódé. Szín-, illetve kínypadán egymás után jelennek meg Vitéz László, Brükszel és a kikiáltó)

KIKIÁLTÓ:

áll a hordón de - mille pardon! -
az is lehet hogy ez szardomb
áll a szónok és izé
buzdít Brüsszel verni szét

fogd a vödröt s *merdre* kimerni
- nem perelni-überlni! -
ó e teli latrinát
hová sok száj inni járt

vajon ki győz érvelésben
szófósásban szájmenésben? -
tart a verseny áll a bál -
persze hogy Übü király!

⁴ Brükszel – a Brüsszel városnév francia alakjának (Bruxelles) népies kitekeréséből született groteszk névalak, a magyar politikai vásári komédia – a *diablerie hongroise* – örökösi negatív hőse, lényegében nem más, mint az ördög, a csalóka. Régebbi névalakja: Mokszva.

szellentenek-riposztoznak
érvék vádak záporoznak –
a vádpadon Brüsszel áll
és a kép is összeáll!

VITÉZ LÁSZLÓ:

(A hordóra kapaszkodó Brükszel lerángatja és betapasztja a száját)

elég! elég! most az egyszer
a te neved „hallgass” Brükszel!
elnémul a szó a száj –
ne röfögj ha nem muszáj!

nincs több duma hókuszpókusz!
olyat kapsz hogy arro’ kódulsz!
hogy a hideg is kiráz –
mi van? márás retirálsz?

mi kell neked francois Brükszel?
mért fröd a neved x-szel?
lesz neked jaj s fakanál
fejeden ha eltanál!

mi kell neked francois Brükszel?
mért kufárdoksz? mért veszekszel?
nem osztok neked lapot
pofont osztok – hoppla-hopp!

mire vágsz föl francois Brükszel?
tűnj el és ne mondjam többször!
öklöm hogyha hátba vág
annyit sem mondasz: nahát!

de nagy lett a pofád Brükszel
táblázatban nézlek – excel:
„excellenciás uram
hová lesz a nagy iram!”

hány gixert csinálsz még Brükszel?
dupla axel – mit tülekszel?
népeknek még meddig ártasz?
mi mennénk s te visszarántsz?!

Brükszel Brükszel mit brekegysz itt?
mit makogysz itt: brexit-grexit?
nem fogod be a pofád?!
erdőtől nem látod fát!

Brükszel Brükszel olyat kapol
a másikat adja Pokol
kellett neked károgni –
összedőlt a várad – ni!

Brükszel Brükszel – Migráncspuszta!
nyulakra bízott kápuszta
nem kapod meg a pusztánk!
nem eladó Ugarsztán!

nix jogállam! szabadság nix!
Brükszel te fordított főnix!
amely minden valahol
enhamvába visszahol!

megállj Brükszel! Ördög fia!
majd ád néked a Maffia!
Rosszal űzi ki a Rosszt
Belzebúbbal Ős-Gonoszt!

Vitéz László – Bicska Maxi!
ha megmondta: dixi, dixi!
nem kér többet csak mi jár
tátra cépa szája már!

Brükszel Brükszel mit óbégatsz?
csak elvesszük amit rég adsz!
add hát amit adhatol
végzet míg nem ér utol!

Brükszel Brükszel hova ijkolsz?
fejbe verlek – többé nem szó'sz!
a békének ára van! –
kondul meg a nagyharang

cinkos Brükszel! bűnben részes!
Vitéz László – láncfűrészés!
szó helyett beszéljen tett:
hit láncfűrész szeretet!

KIKIÁLTÓ:

így ért véget szegény Brükszel
egyszer-kétszer – nem elégszer!
de hát ez ma már a múlt
melyből senki nem tanult

égabe kiált'sorsod Brükszel
mit kiváltál abban buksz el!
régi sztori – quelle blamage!
csak hozzá a blabla más!

ábrándoztál szegény Brükszel
ezer sebből ki most vérzel
ó te bamba óriás
sosem leszel glóriás!

azért van ez mert nem sportolsz!
mert nem értesz az off-shore-hoz!
ásó kapa fakeresz –
ki focizott tudja ezt!

Nyugat hunyta – Kelet kelte
ahogy Spengler jövendölte –
hét pofon mint hét csapás
nyolcadik a ráadás!

Barberini? Barbarossa? hisz ez csak a faluossza
bámul Dávid s Góliát s köszöntik a Gól Fiát!

színpad üres - fény kialszik
Vitéz László is megnyugszik
kivonszolják Rém-Királyt -
s miénk minden copyright!

Függöny

színpad üres - fény kialszik
Vitéz László is megnyugszik
kivonszolják Rém-Királyt -
s miénk minden copyright!

színpad üres - fény kialszik
Vitéz László is megnyugszik
kivonszolják Rém-Királyt -
s miénk minden copyright!

SZÖRNYŰ NAPOK

Barguzinikák

1

egyszer minden jó lesz. vagy nem.
egyszer minden vagy nem - vagy jó.
egyszer minden. egyszer. vagy nem.

2

érezni azt az ősz izén
van egy kis kezdődő izém
van egy kis végződő azom
magam után nézd azt huzom

mint madzagot húz a gyerek
mint égen csíkot húz a rep' -
úgy húzza el innen belét
kit megérint a szembe-lét

3

nem az a gyerek vagyok
akinek a szeme ragyog
akinek ragyog a szeme
akinek nincs neme - *ime!*

nem az tényleg nem te vagy
a szemed ragyog ahogy -
nem ragyog annak sehogy
aki a sírba lerogy

fordítva aki ül lovon
szablyát ki bevon ha kivon
kit többé nem fognak szaván
nem üti szó többé sziven

ó e pillanatban
az én szívem kattan.
mint ördög lakatban –
annyit se mond: katt!

ó ez a sok megfelelés
gyorsölelés hideglelés
ó e sok-sok semmi!

a helyzet az hogy nem vagyok.
ugyan hogyan is lennék?
ernyedten lóg a lét-hurok
melyben feszültem nemrég

ki mondja ezt? honnan beszél?
se nyelve már se szája –
egy síri hang: pusztai szél
s a barakkjátó bevágja.

hová visznek? elmúlni.
ide a közelbe.
tarkón lőni. gurulni
be meszes gödörbe.

hová visznek? megásni
magadnak a gödröt.
csontfurulya orkán-síp
földrög hátán földrög.

ember sok minden kibír.
bírja aki marja!
hatalmas vagy ó Szibír!
hatalmas vagy tajga!

lesújthat már a tagló
verhet fejbe téglá.
nem Isten a Haragvó
csak az ivadéka

e sárkányfog-vetemény
ahogyan Mihály írta –
pokol-malma-őrlemény
ördög martaléka

hová visznek? lelőni.
kaparni gödörbe.
kartotékból törölni –
innen át – örökre.

se nem férfi se nem nő –
vád nyom – vadnyom eltünő.
arcomra csak álmata tag
rátapos egy csizmatalp.

se nem fiú se nem lány –
ahány *nem* annyi talány.
ahány nem annyi igen –
és az Ige megfogan!

datolyán élek s fügén
édenben – nem itt s nem én.
itt negyven fok a hideg
szájra fagy a lehelet.

itt egy az úr: fejadag.
aki nem kap – kiakad.
vasdoronggal fegyőr jön
gyöngy az élet – fenyőgyöngy!

jó itt nekem – aszongya
nem kell élnem asszonnyal.
angyal vagyok! – ráhagyom.
vodkát vedel – hát igyion!

igyál Sándor! – megkinál
számban megáll a kanál
dunsztosüveg – meghuzom
így élünk itt – Zim és Zum.

9

amilyen hülye vagyok
most is veletek vagyok.
terajtad – az ám hazám! –
csüggök de egész lazán.

ÚJRAKEZDÉS

kezdjük talán előlről –
mondotta a felőrőlt
mondotta a félőrült –
életem kész horror volt.

kezdjük talán felülről –
mondotta a Világűr
mondotta az öröök csend
és egy priccs fenn megreccsent.

kezdjük talán alulról –
ahogy jöttünk, hazulról.
ahogy sírban találtak
s nevet adtak halálnak.

de inkább ne, ne kezdjük.
jobb ha vitát rekesztjük.
jobb ha ezt nem firtatjuk –
anyám tyúkja: fiastyúk!

csak egy dolog világos
hogy ez itt nem Világos.
hogy e helyhez nincs közöm
bárha csontig vetközöm.

Rudabánya – Barguzin
álonfejtő nagyüzem!
bár egész nap zakatol
nem éri magát utol.

elég volt e rémálom
ahogy magam darálom
innen s túl az Urálon
népnemzeti Hurálon.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

szívemben nem harag volt
csak valami „elégvolt”
csak valami „elinnen” -
létkérdésre szelíd „nem”.

MI AZ ÉLET ÉRTELME?

mi az élet értelme? -
ezt kérdezte két elme
kérdezte nem egymástól -
fagy- és kutyamarástól.

mi az élet értelme? -
kérdezte két véreb lenn
mélyen lenn a pokolban
láncra verve akolban.

mi az élet értelme? -
kérdezte két tört elme
sajgás minden tagjában
vánszorogva tajgában.

mi az élet értelme?
mire jó e kín-torna? -
kérdeztek a halandók
illendőn a hullandók.

mi az élet értelme?
kérdezte a hullt alma -
kérdezte az ütődött
utód szava elődöt.

és a válasz nem késsett:
nem is értjük kérdésed -
szólt az őr a toronyban -
nincs a léttel arányban

az élet van. csak úgy van.
mint fogoly e táborban.
ki itt van már ki nincsen
s úgy van örök bilincsben.

elhallgatott két elme. megint sokat tanult ma, nem perben nem haragban feküdtek a barakkban.

feküdtek mint alomban szűkölve félalomban – mint ki kérdést visszaszív két elme – két kutyaszív.

nincsen kérdés – nincsen baj! így végződött szópárbaj foglyok közt a zónában hol versben hol prózában.

BÁBUK URA

nem biztos hogy akarom felemelni fakarom viszont egyre furában rángatózik falábam

menetelek – da-ba-dab! – dübörög a színdarab tarkón izom kidagad minden tagom gárdatag

bábu vagyok nem ember nem vagy ember szemben az a kérdés – paráp-tak! – milyen fából faragtak?

orrod füled mér' ilyen? talán mert a vér ilyen – de mért kelljen e helyen elnie ha *alien*²⁵

hát kifelé ha nem kell az életből ezekkel! ne maradjon itt csak báb bábállám – de délibáb!

siserehad üdvsegereg tekereg a hadsereg hasadékból tör elő mint országból önerő

hernyóforma alakzat közeledik falanx-had közeledik zizegve: „szedünk mindjárt izekre!”

²⁵ Alien (ang.): idegen. Ejtsd: *éjlijen*.

hull a hulla – rabra rab
fadarabra fadarab
bábuks rakják pribékek –
lassú lánggal kik égnekk

nem áll perben-haragban
legvidámabb barakkban –
tarkölövés bikacsök
felslihtolva fekszik csak

fekszik fekszik – mi baja?
hajléktalan múmia!
baja ha van azzal van –
lágerhulla: muselmann

láthatjátok: alkonyul –
nyöszörgött a Szörnyü Nyúl –
nem puppet-show – grand guignol
vár rátok ha fény kigýúl!

valamilyen mértéig
én vagyok a mérték itt
nem vak vagyok csak bátor –
hogy lennék én diktátor?

lépek egyet – lépsz te is
ellenem lépsz – értem is
sorsod adom kezedbe –
hej veszed-fel-teszed-le!

nem is bábozok tovább
nincs játék mely ostobább –
vérbe húz el egész trupp
bábuks ura – Belzebub

HAZI KÖRÖMÖK

szörnyű orkánból, aki mi
szörnyű díszet
szörnyű ágytartókat
szörnyű hálószóspárt

szörnyű ágytartókat
szörnyű díszet
szörnyű ágytartókat
szörnyű hálószóspárt

FÜL-ORR-GÉGE

fül-orr-gége-nyelvadó
ez az ember eladó
hogyha nem kell senkinek
hát az állam veszi meg

fül-orr-gége-nyelvadó
állam fája hervadó
hullik levél hullik lomb:
csupasz ágak – *hatalomb*

fül-orr-gége-nyelvadó
állam állam alvadó
úgy alszik már mint a tej
látványával hogy betelj

fül-orr-gége-nyelvadó
ez az állam haladó:
*útján*⁶ előre siet
ördög sem előzi meg

fül-orr-gége-sérvadó
ország ország sorvadó
állam veszi fejébe
újat csinál helyébe

osztják-fosztják-szorozzák –
marad mi volt: félország!
államország – én csak én! –
gödör tátong a helyén

⁶A szó hasonulás nélkül, a t és j hang szétválasztásával ejtendő: *út-ján*. Vö. „a szocializmus út-ján”, a „piacgazdaság út-ján”, az „illiberális demokrácia út-ján” stb.

rosszra gondol aki rossz –
menetirány: Tartarosz!
ha meghalunk ha nem is
belehullunk akkor is

IDŐ MÚLTÁN

idő múltán minden jó lesz
ki néma volt hangadó lesz
ki senki volt – mérvadó lesz
hatalom pénz nem határoz

idő múltán minden jó lesz
nem koholt szesz – iható lesz
iható lesz ehető lesz –
te őt eszed téged ő esz

de az is lehet hogy mindez
mindez már az időn túl lesz
senkin semmi – sem rang sem dressz
semmi nem lesz ami leplez

idő múltán az lesz az lesz
Ég s Föld között rangadó lesz
kezdő rúgást viszik véghez –
meccs végén a csattanó ez

idő múltán idő sem lesz
helyén csak egy fakereszt lesz
nem is tudni: Föld ez? Ég ez?
ember tervez – Godot végez

idő múltán világ kész lesz
testvér lészen minden csóresz
nem lesz többé „mér’ az?” „mér ez?”
kampec lesz csak és dolóresz

EGYETÉRTESZ?

egyetértesz? egyetértek.
jóban-rosszban? mindenben?
minden jól van úgy ahogy van:
Isten kívül ördög benn.

egyetértesz? mivelünk vagy?
szólhatunk a nevedben?
vagy talán már meggondoltad?
künn a vadász a vad benn

egyetértesz? mindenivel?
senki nincs akivel nem?
szemet benyom fogat kiver –
mosolyog az Egyetlen.

FEJEDELMI TÖBBES

reméljük nem vagyunk még hülye!
bár semmit sem tudhatunk erről –
morajlik mélyhülyék huj-huja
és egyre közelebbről

reméljük nem vagyunk még hülye!
bár semmit sem tudhatunk erről –
felzúg a véghülyék dajdaja
forog - haj! - ezer kereplő!

stadion zengi: halleluja!
hadd hallja a Teremtő!
ha egyszer ez a dilije
és boldogabb lesz ettő

eljött hát íme az ideje:
sötétség délben – nap szúr!
közepe vége eleje –
hiszem mert olyan abszurd!

kiloccsan az idő veleje
hülyék a világ – végleg!
hülyeség árama-deleje
járja át országot s népet

leváltott tétlen angyalok
remegnek – megannyi szent tűsz!
megannyi őgyelgő vágyalak
s váltig azt éneklik: *sanctus!*

így vagyunk hogy vagyunk nem vagyunk
tízezer millió éve
nézünk csak s nem tudjuk mért vagyunk
hülyékkel körülvéve

NEM ÉREK RÁ

személyes diktatúra

nem érek rá itt szarozni
hősök sírját koszorúzni
díszemelvényen szobrozni –
hát ha nem hát nem!

nem érek rá itt kukázni
metrók alján éjszakázni
rendőrök előtt bokázni –
hát ha nem hát nem!

nem érek rá talpat nyalni
nagy terveket kiagyalni
hősi múltba visszagyalni
hát ha nem hát nem!

nem érek rá folyton győzni
vereséget elkendőzni
a kereszten elidőzni –
hát ha nem hát nem!

nem érek rá magyarázni
hatalomra öklöt rázni
hazugságokat cifrázni –
hát ha nem hát nem!

nem érek rá szórakozni
démonokkal alkudozni
szóval a szót megkötözni –
hát ha nem hát nem!

nem érek rá lopni-csalni
állam szőlejét kacsolni
befolyásért kilincselni
hát ha nem hát nem!

nem érek rá semmire sem
mindegyre a labdát nyesem
hogy kinél van csak azt lesem
és leszerelem!

HŐSI HALOTT

1

néha kicsit gyöngé vagyok –
mondotta a hősi halott
mondotta a kőhuszár
zár a kulcsban visszaforog
és többé se kulcs se zár

2

teljességgel hülye vagyok –
mondotta a hősi halott
mondotta a kő-sakál –
nem haltam meg de a tudat
de a tudat kicsit bánt

3

sehol senki – magam vagyok –
mondotta a hősi halott:
jeges űr és szívmagány
felül vagyok alul vagyok
és ezt mondta mindenhangy
nem érek rá semmiré sem
mindegyre a labdát nyesem
hogy kinél van csak azt lesem
és leszerelem

Elmélet és Gyakorlat
fél lábon ugrálnak
kapkodják a lábukat
tüzes platnin járnak

ALLEGÓRIA (I)

Elmélet és Gyakorlat
fél lábon ugrálnak
kapkodják a lábukat
tüzes platnin járnak

tüzes platni globális
megmondtuk előre:
ha minden felzabál is
jól nem lakik Tőke

egyik lába feldagadt
másik biceg mankón –
felverni az árakat
bankok által jön Kohn

így megy ez már minálunk
így megy ezer éve
kiskapunkba kiállunk
kevélyen de kérve

szépen kérünk addig jó
mert ha kérünk jobban –
világ kérge mint dió
markunkban elroppan

az Elmélet porrá zúz
mindent ami gyártott
Gyakorlattól elámulsz:
nem ismer korlátot

„nem ismered tényeket –
ezért lázongsz ember!
miközben én tért nyerek
síppal-dobbal-webbel!”

bevonul a Gyakorlat
fakó lován lépet -
bugrokon átugorgat
nézi az Elmélet

ezt ide tessz az oda! -
Elmélet csak ugrál
ortodox a kaloda
a Gyakorlat hátrál

álmódik az Elmélet
fűrészporban ébred
volt fej nincs fej - elképed:
jaj de régi képlet!

senkivel nem békülünk! -
érkezik a jó hír
vagy velünk vagy nélkülünk! -
kiáltja a hóhér

gyökerestül irtja ki
giz-gazt mohart dudvát
ugar ura zsugori:
holnap-ot kérsz - ad *má*-t

öt gramm ólom - Elmélet
Gyakorlat próbája.
kivágják: nincs kímélet!
zöld az élet fája!

Elmélet csak énekel
azt dalolja: bül-bül!
de port rajta vernek el
Gyakorlat ha görbüln

Gyakorlat és Elmélet
vigan paroláznak
amire az elméd lelt
az lesz a te Házad

Elmélet és Gyakorlat
sárban dagonyáznak:
ez aztán a gyöngyélet!
népeket anyáznak

és eljön a Győzelem
úgy jön mintha menne
érzi hogy kell mennie -
fogy a nép türelme

hej ha egyszer feltámad
feltámad a tenger
borogatnak kukákat
mást a nép itt nem mer

mindegy most már - jó lesz így
így hogy semmi nem jó
nem államügy - szellemfrigy!
jog többé nem béklyó

Elmélet és Gyakorlat
kéz a kézben járnak
zöld vetést letipornak
aztán szánnak-bánnak

visszaszívják teremtést
majd csinálnak újat
régi helyett új vetést -
hegyek haj vajúdnak

FÉLPROFILBÓL

félprofilból vakmerő vagy
en face kicsit gyáva
félprofilból arcod megfagy
en face - ömlő láva

félprofilból háború vagy
en face tartós béke
most jó lenni szádban nyúlnak -
Buddha átká s étke

félprofilból viziló vagy
en face törpegerle
megáll nagyagy kisagy lóagy
meg a szív szerelme

félprofilból áldozat vagy
en face durva hóhér
zombik jönnek vonszolódnak
ó csak egy kis jóér!

félprofilból őstahó vagy
en face csiszolt elme
kétfelől tart le ne kókadj
angyalok türelme

félprofilból áruló vagy
en face örök hűség
kirakatban zsírszalonna
vagy más nagyszerűség

félprofilból büszke rom vagy
en face lélek vára
mint lágernek őrtorony vagy
népnek traktorgyára

félprofilból ágyucső vagy
en face hegyi kecske
csakhogy-itt-vagy csakhogy-itt-vagy
végre szép menyecske!

félprofilból Dzsingisz kán vagy
en face hindu Gandhi
tisztelegsz mint Órnagy órnagy
s köpsz rá mint Cohn-Bendi'

félprofilból Duna-part vagy
en face nyilassortűz
mint hazát ha lélek elhagy
s a léken át eltűz

félprofilból tüzes angyal
en face bájos patkány
népek kínja öreganyja
ki-kitörő vulkány

félprofilból Brusztílisz vagy
en face balfasz Horthy
mész-agy hugyagy szifilisz-agy! -
fájdalomtól ordít

félprofilból halandó vagy
en face halhatatlan -
íme cellám fenn a holdban
sajtban mely lukatlan

félprofilból nem szeretlek
de en face imádlak
nem voltam jó életednek -
jó leszek halálnak

A KÖZEMBER MONOLÓGJA

a lényeg az. a lényeg ez.
azaz hát nincs is lényeg.

hisz csak az ember lényegez -
a lények csupán élnek.

de mert ő is lény valahol -
mármint az ember! 'zember!

élni akar s arról papol:
ki közember - gazember!

lehet hogy az. nem tagadom.
nem mondok neki ellen.

közember vagyok. megadom
amit kíván az illem.

na de épp ez - hogy mit kíván?
ez itt a fogós kérdés.

megfog. meglóbál: na mi yan?
s elhajít mint egy fétist.

sebaj! - porol le birkabőrt
mosolyogva a farkas -
a közember többet kibír
nem fogja golyó s kardvas!

morognak papírtigrisek -
csattog kardfogu sajtó
de ő mint lyukban ürgesegg
tűnik el csukódó ajtón

nincs eszme. nincs állam. tévedés.
mákon van - itt csak jog van.
mondhatsz bármilyen érvet és
én rávágok tízet nyomban.

vidd innen azt a kamerát
vagy én vitetlek téged! -
elvtárs hitsorsos camerád
azt hiszem neked véged.

ne lopd a köznek idejét!
drága az s egyre drágább -
az kapja ki előbb ideért
s nem visel fején turbánt.

Uram én csak rád hallgatok
meg nem ingatnak érvek -
ingatlant veszek-eladok
ahogyan Te azt kérteid.

Nagyúr Nagyúr - Disznófejű!
érted szól kardal vérthal
baka énekli - lőtt tüdejű
előtte vezérkar térdel.

evezek tovább lét taván
néha evezőt váltok -
Dunán Dnyeszteren Vltaván
míg ti a parton álltok.

ALKALMI VERS A KAPITALIZMUS ÁLLÁSÁRÓL

mindenfelől fura dolgok
vesznek körül téged -
zárva lesznek ím a boltok
mert ez a közérdek

zárva lesznek annyit mondok
szemek és a szájak
bankok és a turi-boltok -
légy híve hazádnak!

nyitva lesznek! csakazértis!
vásár- és vasárnap!
nyitva plázák s a közért is -
kosárt a clochárd-nak!

nyitva-lesznek-zárva-lesznek
mennyi lármát szüle
a tulajdon lopás - cseszd meg
s aki nem lop hüle

.....

s szolt az Úr: én nem haraxok
ikszelj be mást inkább -
brókerbőrbe kösd be Marxot
vagy a Foucault-ingát!

HÁT AZÉRT AZ

hát azért az nem úgy megy -
pittyegett a vörösbegy -
rőpülgetünk szelek szárnyán
földön járunk amúgy meg

hát azért az nem úgy van
szárny ha nincsen uszony van
kopoltyúval lélegezni
tanuljunk meg de nyomban

hát azért az nem úgy lesz -
csomók ura elereszt
kiröppensz a kalitkából -
hazád már nem kötelez

hát azért az pont úgy lesz
a szabadság kirügyez:
ingyen lesz az ingyen ez! -
összesúgnak összebügnak
két jóbarát: Hossz és Bessz

KÁNAÁN

nagyon úgy fest a dolog
hogy ez itt egy jobbhorog –
turkok szittyák ugorok
Nap a Föld körül forog

nagyon úgy fest a dolog
hogy nyakadon a hurok
de ha meg is megfeszül
jóanyád majd újraszül

jó leszek hozzád fivér
válik vízzé honfi-vér
és kiütlek – boksz ha boksz! –
mit bokázol? mit habogsz?

nagyon úgy fest a dolog
arany vagyok s drágulok
amit mondok nem maszlag –
kell kilóra megveszlek

ez itt már a Kánaán
ész ragyog be ablakán
úgy világol mint a Nap
mint széfben kötvényalap

megállhatunk hát e helyt
mint ki rejtvényt visszafejt
és kilyukad ott ahol
állam vonyít pénz csahol

CSAK AZT

csak azt kérem: ne hazudj!
hogyne tudnám: van az úgy
a jóért hazudni kell
s lesújtani mint ököl

meggörbülni néhanap
mint pálma teher alatt
így nő nagyra igazság
üvöltve hogy ringassák

mint bölcsőben kisdedet
hogy kiszívja véredet –
cselvető rossz haragszik
ország s népe gyarapszik

csak azt kéri – zitty és zutty!
új világot ne hazudj!
hazudj régit ha muszáj! –
mormolta szív s hamu-száj

1

ettő' elvtárs tartottunk
ettő' elvtárs félünk:
Ő vár ránk a sarkon túl -
dej'sz még alig éltünk!

hisz még alig ártottunk
fűnek-fának-népnek
még gatyát sem váltottunk
s hipp-hopp végítélet?

ettő' elvtárs ne rettenj!
nézz a tényivel szembe:
három napja nem ettem
sem farkast sem embert

2

most egy kicsit jobban vagyok -
mondotta a hősi halott
felülve az ágyában

s munkához is fogott legott -
e sírhalom ha nincsen ott
helyén már egy gyár állna

3

éjjel és nappal dolgozom
hogy ez már nem is élet!
ám így gyarapszik kolhozom -
a neve: Végítélet

leszedek minden csillagot
égre kerül új képlet
Istennel a nép jóllakott -
minden fogalom kép lett

így virrad fel az én napom
méghogy a harag napja!
levág - hisz ez a jutalom! -
Isten jobbja mint szabja

ALLEGÓRIA (II)

gondolunk egy merészet:
törlünk minden egészet
így lesz egy részből egész
legalábbis felerészt

feleország nem ország!
félből egész: mennyország!
másik fele föld alatt
lapít a népákarat

felkiált a Bátorság:
vesszen minden Pártosság!
vesszen minden párttűrő
kutyaütő utódpárt

vesszen minden ütődött
ki árnyékra vetődött!
elpusztulsz vagy kitartasz –
jelenti az UGAR-TASSZ

fölzúg ott a Helyeslés
hol nincs több párt nincs több rés
erős bástya a haza –
nem is részek halmaza!

Sokféleség nyafogja:
vaskéz össze ne fogja!
hát mi fogjon össze más?
káoszt akarsz nyavalvás?!

azt is kaphatsz hogyha kell! –
Patkányfogó énekel –
ujjong a nép ámulva
volt-nincs ország perc múlva

furulyaszó dudaszó
nem ideszól – odaszól:
menetelnek víz alatt
gurgulázó áradat

ÉNKORMÁNYOM

énkormányom a legjobb kormány
egész nap lót-fut kaszabol
ellenség eszén minden túljár –
békesség búza kasza bor!

énkormányomnak nincsen párja
mert a párja épp én vagyok –
szorítja nyomja reparálja
mit engednek a viszonyok!

énkormányomnak nincs más dolga
tudassa: a nép én vagyok!
énnépem néz rám éndalolva
s cinkosan viinnyog hunyorog

vénül a világ s belerémül
ki az ki ajtaján kopog
aki rádörren szuverénül:
j'accuse! – mindenkit vádolok!

az én kormányom nekem énem
másoknak tán csak cápafog
de ha megjön majd ehetnékem
aki nem én mind sírni fog

belőlem áll az én kormányom
én vagyok mindeneknek!
ne változtass a jó irányon! –
ezt az egyet még kiköti

énkormányom én jókormányom
kormányrúd – enyém! nem adom!
úszik hatalmas rakományom
röhögve csöpp kis rudaron

énkormányom a legjobb kormány
egész nap lót-fut kaszabol
kiáll értünk mint kémény ormán
zászlót lengető kőszobor

GYÁVÁK NÉPE

1

jaj de gyávák vagyunk
mindent másra hagyunk
gyávák gyávák gyávák népe! -
de okosak vagyunk!

de okosak vagyunk
mindent másra hagyunk
bölcsök bölcsök bölcsök népe! -
jaj de gyávák vagyunk!

2

de ügyesek vagyunk
mindent másra hagyunk
kiskapuk és trükkök népe
törvényt szegünk hóba-hébe
de ügyesek vagyunk!

de lúzerek vagyunk
mindent másra hagyunk
csetlésék s botlások népe
balsors akit régen tépe
de lúzerek vagyunk!

3

de zsarnokok vagyunk
agyunkra megy agyunk
nagyagyunkra hüllőagyunk
már csak alig vagyunk

már csak alig vagyunk
egyre fogy az ügyünk
történelmen általmegyünk -
alul minden kigyünk

LÓVÁTETTEK BEVONULÁSA

finálé

jönnek jönnek fölnyihogva
pányva nélkül és befogva
jönnek csendben poroszkálva
fület sunyva meg-megállva
rét füvén esőben ázva
legelészve sörényt rázva
de aztán indul a vágta
magyar vágta hazavágta
és a lejtőn dübörögve
megindulnak lejtmenetbe'
világvégi döbbenetbe' -
jönnek a lóvátett népek
(helyükre majd mások lépnek)
jönnek jóból mennek rosszba
egymás lábán botládozva
a világon átiporva
vágóhídra létporondra
vége-hossza nincs menetnek
de akkor már gyászmenetnek
jönnek mind a lóvátettek
a megcsaltak az átvertek
tönk széléről tönkretettek
tűnt varázsból ébredettek
lejtőn robogva rohanvást
dübörögve folyton-folyvást
jönnek egyre rendületlen
hátnyereggel s nyergeletlen
hömpölyögve mint a tenger -
útjukba ne kerülj ember!

ALLEGÓRIA (III)

Hazugság és Szemétség
kéz a kézben járnak
nincs tévedés se kétség
ővék minden pálya

egymás között fociznak
nép labdafejével –
hát téged meg mit izgat?
játssz más idejével!

labdaember labdanép
ahogy rúgják pattog
hat gól után hetet még
nyolcat is kaphattok

az én népem már ilyen:
gurul mint a labda
de leginkább semmilyen –
fog- és szájharapda

tűr csak tűr csak – addig tűr
amig fel nem lázad
védi tőle majd rendőr
az Európa-házat

hess most innen! költő hess!
alkoss inkább másol!
hass gyarapíts fenyegetess
lenne hol hazád hol

nincsen benned szeretet!
pénzszeretet – nulla!
hát a hit? hit hova lett?
ó te tarantula!

de mi megfogjuk kaszát
vállhoz vevé vállunk
szeretjük a pénzhazát
s jó nagyot kaszálunk!

EGY VEZÉR GYEREKKORA

Hommage à Jean-Paul Sartre

lehet hogy csak ezér'
mondotta a vezér
felidézve gyerekkorát -
rúgott egy gólt de akkorát! -
kész hazugság-füzér

én vagyok a vezér
vezérkari tüzér
visszatartom akaratom
kezemben a békés atom
majd felrobban ezér'

orban csak egy gyürü -
ürü világhirü
szakadékba vezet nyájat
megszámlálhatatlan hányat
sóha ki nem derül

küzdöttem a közér' -
zokogta a vezér
odasóztam haj vitézül
de nem láttam hogy mi készül:
rám ront ezer üzér

rám ront ezer kazár
s a bazár ból kizár
guggolok fekete lukban
legbenn salak-alagútban
és csak sodor az ár

imádkozom ezér'
ó csak egy kis büzér'
hatalomnak fejszaga van
mert fejétől bűzlik a hal -
a helyzetem bizarr

tűz van ugrom vizér'
víz van babám tüzér'
válok ha kell Jean-Paul Sartre-rá
Cohn-Benditté maquisard-rá -
szeretnek nem ezér'

egy éjszaka s ezer
alszik a nagyvezír
állam s tőke szívja vérünk -
amennyink van annyit érünk
nem túl sokat ezér'

arra kérünk vase
most már menjél haza
vagy ha ennek az az ára
menj helyettünk közmunkára -
egyenes a kasza!

arra kérünk vase
ne légy nemzet esze!
belülről kiket vezérel
a vezérük s nem vezérely
visszaadják - nesze!

ÉLÜNK S LÁBUNK ALATT⁷

Egy Oszip Mandelstam-vers fordítása

Élünk s lábunk alatt az ország már sehol,
Jó, ha tíz lépésre a szavunk elhatol.

S ahol futja még pár igaz szóra,
Terelik a kremli hegylakóra.

Kövér ujjai mint a hernyók – zsírosak.
Szavai súlyosak mint egypudos vasak.

Mosoly bujkál csótánybajuszában,
S tükörfényes minden két csizmaszára.

Mellette nyápicnyakú vezérek hada,
Amivel játszik – félemberek szolgálata.

Ki sipít, ki nyuszít, ki nyivákol,
Csakis ő, aki bődülve vádol.

Mintha patkolna: ukázra ukáz –
Fog közé, szem közé veri e kéz.

Neki a kivégzés – medvének a málna,
És dagad a keble oszét fajtájának.

⁷ Az 1933-ban született Mandelstam-vers eredeti címe kezdőszöveggel azonos: *Мы живем, под собою не чуя страны.* Fonetikus átírással: *Mi zivjom, pod szoboju nye csuja sztrani.* Posztpetőfi Sándor 1938 decemberében a vlagyivosztoki tranzitlágerben találkozott Mandelstammal, aki már haldokolt. Itt suttogta a magyar költő fülébe a rettentő verset, amelyért egykor letartóztatták, és amelyet Posztpetőfi nemcsak örökre emlékezetébe véssett, de saját gyönyörűségére le is fordított. Posztpetőfi lágertársa, Varlam Salamov, akit a haldokló költő priccse mellett kötöttek életre szóló barátságot, később, a *Kolimai elbeszélések* egyikében (*Cherry Brandy*) örököítette meg Oszip Mandelstam gyötrelmes halálát.

CSÓCSELÉKSIRATÓ

kicsi csőcselékem mi lesz most már véled
mi lesz most már véled
ha a kőd szétszéled
s megtorpansz mint célját vesztett
célját vesztett véreb?

kicsi csőcselékem nyálcorgató hordám
ordas gyülölettől
dagadt orrcimpájú
hová csörtetsz vért szomjazva
ha üres a vályu?

kicsi csőcselékem felvonyító falkám
vért könnyező démon
körme – vágtat – koppan
robog lejtőn szakadékba
megmered hurokban

kicsi csőcselékem vadvirágos kertem
mi lesz most már véled
ha csak úgy letépnek
nem kell álarc hatalomnak
állathecc a népnék

kicsi csőcselékem drága hóhérlánykám
hová leszel most már
sors keze ha rostál
vérpad mellett kötögetni
ki fog nekünk most már?

kicsi csőcselékem sorstól rendelt párom
hörgő lefolyólyuk
csatornavirágom
mi lesz vélém nálad nélkül
ha a Bárány rám ront?

kicsi csőcselékem szerelmetes mátkám
valahányszor hívlak
előfurulyállak
összetörik patkányszívem
kéthetente átlag

kicsi csőcselékem édes hasonmásom
csücsörítsél szépen
csókra száj parázson
csak egy csókra Júdás-csókra –
forog Ige nyárson

kicsi csőcselékem én Nagy Gyávaságom
galagonyabokrom
utolsó dobásom
mért hagytál el ilyen gyorsan –
csontod is kiásom!

ládd én úgy szeretlek hogy látni se bírlak
hogy látni se bírlak
hogy már le sem írlak –
lárváarcod néz csak rám mint
kitöltetlen űrlap

KONCENTRÁLJUNK

Barguzini koncentrálós

Koncentráljunk koncentráljunk
picit vájrunk koncentráljunk
egy kis dombra a sírdombra
koncentráljunk koncentráljunk

koncentráljunk koncentráljunk
egyvégtében táncot járunk
dervistáncot pokróctáncot
forog az ég meg ne állunk

úgy ugrálunk ne ugrálunk
csillagoknak dirigálunk
vak angyalként ūrben hálunk
koncertarcot imitálunk

kopogjon húron vonótok
kopogjon a hegedűtok
mintha égre rögöt dobtok
dübörög a koporsódob

koncentráljunk koncentráljunk
égtől a föld hogy elválunk
képpel teljen szemünk szájunk
legyen saját világvályunk

szolgálunk hogy rászolgálunk
ég s föld között szaladgálunk
inkább mint végszóra várunk
szírért-szarért felugrálunk

egy népre csak egy király jut
egy „hurrá” jut mátkapár jut
vincellér jut kancellár jut
egy népre csak egy halál jut

táncolj rendszer táncoslábú
csillagrendszer medvelábú
dróton rángatott kócbábu
döngő léptű állambábu

koncentráljunk koncentráljunk
minden embert koncentráljunk
szívbe zárunk jól bezártunk
egy kis helyre koncentráljunk

láncot rájuk ércet rájuk
nyöggön minden porcikájuk
csontjaikon úgy ugrálunk
kisangyalom csárdást járunk

úgy ugrálunk koncentráljunk
szemek láncban táncot járunk –
taposs rájuk tiporj rájuk
szépen kérnek megpróbáljuk

koncentráljunk koncentráljunk
mindig Egyre koncentráljunk
nehogy végül pórul járunk
misét közben celebrálunk

vastaps vastaps koncentráljunk
tapsra éljünk tapsra háljunk
karzat tombol – kutyafájuk! –
tapsol égi csillagpárjuk

visszatapsol: vasat rájuk
űrből tapsol főbírájuk
nem nézi pokolra hánny jut
Taps Vezére – Jehovájuk

ZÚG AZ ERDŐ

zúg az erdő zúg az irtás
vajon ki zúgatja?

– nagy a fejed veréb elvtárs! –
a Hazugság Atyja

nagy a fejed veréb elvtárs
le kéne már vágni
– narancsvirág–nebáncsvirág –
de ez mákvirág ni!

bagoly bajtárs csak kitartás! –
ezer pokol s ördöng!
– kisangyalom he'de csárdás!
újra szép az erdőnk

fákon sepinty tóban sepony
hallgat a természet
– kintről karatty füty kutykuratty –
de bent más a nézet

egyöntetű a huhogás
huhog aki él még
– vigyázban áll egész bagázs! –
szabadságnak vélnéd

nem zúg erdő nem zúg irtás
akárki hallhatja
bagoly pajtás köd-pufajkás
a lovát ugratja

LADI-LADI-LADILOM

ladi-ladi-ladilom
enyém minden hatalom
osztatlanul és osztva
összeadva s szorozva

ladi-ladi-ladilom
verebeket vadolom
hiába mind wunderkind
levadásszuk egyenkint

ladi-ladi-ladilom
itt a népé a vadon –
ha kiköpted ne vedd be
én őrzöm a nevedbe'

ladi-ladi-ladilom
erdőben forradalom
felzúdul sok káros hang
kintről-bentről kórusban

ladi-ladi-ladilom
azt dalolom: liliom!
ellenszólam – ellendal:
én győztem kétharmaddal!

szögesdrótot tekerít
erdő várost bekerít
hallgat a víz nem loccsan
Duna-parton halott csend

ladi-ladi-ladilom
forradalom hadi-lom
kerül minden lapátra
gyáva férge s a bátra

ladi-ladi-ladilom
torkomra forr a dalom
bagoly mondja verébnek:
„rám támadtál te véreb!”

VERÉBKASZÁRNYA

„zabálásból elég! –
mondotta a veréb –
táguljunk a lócitromtól
nincsen ingyenebéd!”

ne bántsuk a ganét
főleg az államét
síppal-dobbal kétharmaddal
megszavazta a nép

véget ér a terror
citrom körül furor –
itt minden az államé lesz!
tegnap lőre – ma bor

tespedésből elég! –
mondotta a veréb
 mindenki fel közmunkára!
nem törik le derék!

huhogj veréb – popolj!
lesz belőled bagoly
ki velünk tart – nem csiripel
természete: komoly

ki nem egyszerre lép –
mondotta a veréb –
nem kaphat rétest estére
ne kérdezd hogy miért

veréb egyet szusszan
ebben meg mi rossz van?
áll egész verébkaszárnya
vigyázzban áll – hosszan

dörögnek a hurrá-k –
de a veréb nem rák
visszafelé nem menetel
kerül csinnadrattát

kicsi idő kell még
s kinyílnak az elmék –
menetel a munka hada
de ha nem kell nem lép

nem ugrabugrálnak
csupaszok az ágak –
sej holnapra megforgatjuk
az egész világot!

VERÉB

elég öcsém ebből elég! –
mondotta a döglött veréb
csiripelte de már alant
hol nincs észérv s leszarva lant

menj hát most már kicsit *aréb* –
mondotta a fagyott veréb:
hol Istennek hajléka van
elfér minden hajléktalan

rebben az ég – szárny robaja
leszarva a szobrok feje
parlament mészkkő-taraja –
huj-huj-hajrá s halleluja

VÉGTÉRE IS

végtére is mi a gond?
ki halandó ki halandóbb –
aki meghalt aki él
hazafelé dülönégél

csak van egy kis bökkenő:
törve tükör s tekenő
törve minden szerzemény –
bárha így is őrzöm én!

de hát hol az a haza?
ez itt csak romhalmaza –
s fenn a zombik-lakta ég
omladozó düledék

VAN IDŐM RÁ

van időm rá. nincs időm.
voltaképpen ráér.
azt csinálom kicsiben
mit Isten csinál rég.

nincs még véged. véged van.
voltaképpen mindegy.
fejed üres. véred pang
szád széle lebiggyed.

mit akarsz itt? nem akarsz?
akkor meg mit görcsölsz?
csúszol-mászol pár araszt –
fulladsz. hörögsz. szörcsögsz.

nem vágunk. vágunk.
közben az a vág ér
csak magam előtt tollak
rejtőzködő háttér.

nem rejtőzök. csak vagyok.
vagyok aki lennék.
mint ha forrás felbugyog
úgy bugyog e nemlét.

Isten a Hely – a helyed
az is lehet – sírhely.
üres sír. a test helye.
számodra *itt* nincs hely.

EZ A FIÚ

ez a fiú haj fura j'ám!
nem játszik már ködfurulyán
nem tamtamol napkorongon
ferde szemmel mint egy mongol

háború van háboru j'ám!
átmorajlik évek raján
át a hegyek földtaraján
idők árján – Hungárián

vágtázva jön mint a szélvész
puszta ūrben hangja elvész
csűrdöngölő táncot jár benne
csonton ugrál haragjában

nem teremt több embert porból
über-embert letiportból
nem emel fel inkább rombol –
de nem enged az iramból

TULAJDONKÉPPEN

tulajdonképpen mit akarok?
tulajdonképpen semmit.
fogad – ez itt a te takaród!
elválunk ismét s ismét.

fogjam? de hisz ez földtakaró!
hófoltktól lukas még –
de kürt harsan most: *takarodó!*
alant töltöd az estét!

lenn a jó meleg lepel alatt
mint elvetett mag alszik
míg odafenn a világ halad
amíg csak ki nem alszik

GIPSZMADÁRDAL

bomba robban madár rebben –
nem lehetne tömörebben?
gipszmadár ezer darabban –
szabad madár rebben rabban

emberből a szó kirobban:
nem lehetne magyarabban?
üvölt a száj – a fej kékül:
nem lehetne madár nélkül?

ó dehogynem! márás! márás!
egy pillanat! csak hát mér' is?
hej ne kérdezd – üsd míg kába!
minden madárt kalitkába!

kalitkába – onnan üstbe
hogy ne menjen tervünk füstbe –
sok rossz madár jóvá válhat
ha elnyeli állam-állat

Nagy Fenevad és Fényhozó
Anti-Madár leltározó
nyitogatja kalitkákat
s kapdossa ki madárkákat

nincs mocorgás nincs nyöszörgés
hétköznap van kicsit szürkés –
egy nyíkk két nyíkk százezer nyíkk
sok satnya nyak lehanyatlik

ám a szépség újra itt van
s a tudásnak ajtót nyit benn:
képernyő lángol-világol
minden háznak ablakából

nagyharang hát megkondulhat
gyásznép násznép kitódulhat
akit illet könnyet hullat
hullaszag leng – államillat

szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép

szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép

szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép

szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép

szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép

szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép

szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép
szép szép szép szép szép szép

ZANZIBÁR édes-szomorú dal

a szív a szív a szív
a szív most visszaszív
még téged is kicsit
bár képed nincs is itt

dalolva kér a nyár
dalolva lárpurlár
a semmiér' dalol
de már a föld alól

dalolni kedve van
hisz minden adva van
a lét kukája – bang! –
üresen kong a hang

a lét kukája hív
nem ám diadalív
fölé hajol ha van
a szív – hajléktalan!

dalolni kedve van
hisz minden veszve van
észérv rögeszme hang
a lét kukája – bang!

az én halál halál
keres de nem talál
akárhol is vagyok –
csak hűlt helyem ragyog

az ő halál halál
szívemből most kiszáll
még súrol is kicsit
hogy sírnom kell – de csitt!

és aztán nincs tovább
nincs báb ennél butább
nincs szebb nincs tétozább
hát üsd le s állj tovább!

ez itt a gicchatár
és többé nincs határ
itt már minden szabad
csak ne feledd szavad

eszem ellenzi bár
a szívbázár bezár
ez itt nem Zanzibár
a kép *un peu bizarre*

de tél van idejenn
és árnyak hada leng
a lét kukája – bang! –
a hang lélekharang

a gyász nem magyaráz
csak halkan fütyörész
több kéne ide ész
adsz majd ha ideérsz

dalolva kér a nyár
dalolva lárpurlár
a semmiér' dalol
de már a föld alól

HOMO SACER

ez az ember határeset
határeset határeset
élők s holtak közé esett
nem nagy eset – sors-baleset

mióta itt hajléktalan
fenn az égben hajléka van –
alszik a tér hajlatában
összefagyva hajnaltájban

mint istenek kitett étek
átok ha érintenétek
de az is ha úgy hagynátok –
átok száll mindenképp rátok

mellette alszik kutyája
madzag vetve a nyakába
térdére kis fejét hajtja
ki arra jár megugatja

megugatja – megigézi
ahogy hold a földet nézi
mintha látná a lét poklát
pedig hát csak holtakat lát

DÍNOMDÁNOM PESTIS IDEJÉN

egy pár napon belül

lárma zsivaj elül

nem hiszünk a szóbeszédnek

úgy ülünk a díszebédnek

terülj asztal! - s terül

terülj asztal - s terül

most minden kiderül

mért nem szólnak a gitárok

betemetve minden árok

és csend köröskörül

ember magán könnyít

megérdemel ennyit

de ha mégsem érdemelne

neki az is érdem lenne

szívet ha kés megnyit

kétkedik szögnyit

huroknyit maroknyit

várva a nagy pillanatra

életét tehesse latra -

azt a jövevényit

Nap többé nem hevül

fellegekre kiül -

mint versben ülnek ki boldog

halmokra a hullafoltok

szív is belekovül

ember folyvást javul

de parancs szól: Ja wohl! -

patkány terjeszt kört miközünk

vitát ezzel berekesztünk

mert a szó is avul

egy pár napon belül

Isten minden törül

minden szót és minden képet

mint ki törül ki fenéket

s már ennek is örül

HAUTE COUTURE

nem is tudom mért
szomjazom a vért –
morogta a bálványisten –
mikor tudom: isten nincsen
talán épp ezért?

türelmem ha fogy
világ belerogy
földön csattan ostortestem –
sistergett az esőisten –
te csak uralkodj!

horog és hurok
az ég háborog
húzd meg nyakán míg nem kékül
úgy rántsad ki – kötél nélkül
teste csak burok

szomorú de tény
véres a kötény
nézi bárddal hentes-isten
egy sújtással kin segítsen
ki itt a legény?

karmester csak int
és elbújnak mind
vinnyognak jaj hullik könnyük
fejlevágást megköszönjük –
kapd hón alá s vidd!

munkám ez s a bér:
ó csak egy kis vér
fizetség a haladásért
mért mit gondoltál mi másért?
semmi sincs ingyér!

azt hitted az úr
végtelenül tűr
történelem – hús-szabászat
vérből épül föl a Házad –
ez az haute couture!

van fejlődés! mér’?
ez csak kiber-vér
nyakat vág el kiber-hóhér
böllérkéssel s dől a hő vér
mint utolsó érv

.....

de ha minden van
a szív kizuhán
kizuhán a vakablakon
amely mögött csak én lakom –
mondotta a Hang

MI A HALADÁS?

mi a haladás?
mindenkinek más.
van akinek fa göcsörtös
odvas és pudvás.

mi a haladás?
van akinek más.
van akinek ikertorony –
kettős leomlás.

mi a haladás?
vétel s eladás.
piac szava állam java –
szentkép mandorlás.

mi a haladás?
egyre több tudás.
pokolra megy ki többet tud
mint az a dudás.

mi a haladás?
árnykép: tükörmás.
a sír felé előmenet –
ostor karikás!

BŐSÉGESEN VAN IDŐM

bőségesen van időm.
az a kérdés: mért nincs?
áll a kérdés. de kidől
mint egy döglött fétis.

hogy-ne-len-ne? – szótagol
csak momentán rát nincs.
fogd be kicsim! *ta gueule!*⁸ –
énekel a grádics.

énekel minden foka –
ó mennyei látra!
csak te vagy ki nyafog a
látra kapott létre.

mért van inkább valami
mint hogy semmi sincsen?
ezt a kérdést hallani
s válasz helyet – lőn csend!

mind felfelé lépkedünk
fókról-fokra hágyva
ahány kérdés annyi trükk
s roskad mind magába.

hét kérdés hét nagybetű –
Isten hét nagy álma
válaszként mely rávetül
erre a világra.

egyik álom: nincs idő.
másik álom: mért nincs.
harmadik az agyvelő
mint hű Csakazértis.

⁸ Franciául: *Pofa be!*

negyedikben: ember nincs.
ötödikben: állat.
a hatodik: fény és dics.
a hetedik: zárlat.

lecsuklik a kottafej
megszakad az ének
mely az időt itta fel
mint egykor szirének.

szenved is Odüsszeusz
árbochoz kikötve:
elviselni lesz-e szusz
benne ezt a csöndet?

kérdés ördögkampóján
szív vonaglik rágva
zörög - hej a nemjóját! -
mint gubó kirágva.

BLŐDLI

kezd a doleg érlelődni -
de ez itt a vérvelőd ni!
élet helyett csak e blődli
jutott nekünk - maszkabál!

sarkantyú peng deli lóding
ingaóra alatt hold ing
élettröszt és halálholding -
sarokra a Nap kiáll

magának új bolygó fogni
a tejúton oldalogni -
ragyog a sok kurvaholmi
égre csillag hálni jár

kezd az elme érlelődni
szó nemlétre terelődni
világtábla letörlődni
jégkorszak jön - agyhalál

BEVÁNDORLÓK ELLEN

madárdal

„*Idegen voltam, s nem fogadtatok be.
Nem volt ruhám, s nem ruháztatok fel.
Beteg és fogoly voltam, s nem jöttetek
el meglátogatni.*”

(Mt 25,43)

nem a testért nem a vérért
csupáncsak a rend kedvéért
verdesek
csapdosok

ha kiáltok ajtón zárért
nem cipzárért! – a hazáért
mert már sok
ami sok

mindenfélk idejönnek
határon átsündörögnek –
füst a jog
s gomolyog

sok idegen megint jól járt –
mit keresnek itt a gólyák
berekült
menekült?

idejönni nem rest s kába?! –
röpülj vissza Afrikába!
odaküld
ez a föld

nem fér el itt már több szárnyas
hol szárnyakat sívó szél nyes
rövidre
tövig le

mondjuk ki hát becsülettel:
üres a szív – ország megtelt
hörögve
örökre

áll a gárda szív-dalárda
dárdaként száll a madárdal:
még egy hang
s véged van

imádságos szeretettel
csontot törő türelemmel
annyit még:
menj innét!

nem fizetségért nem bérért
csupáncsak a rím kedvéért
hímezek
hámozok

ha szólok csak az országért
azokért akiket kár ért –
hát ezek
a gazok!

nem a testért nem a vérért
csupáncsak a jókedvéért
itt egy teszt
töltsd ki ezt

csak kitöltöd – nyelved öltöd
néz rád majd a Testet Öltött:
egy kereszt
két kereszt

nehogy asz'idd hogy utálunk –
csak nemzettel konzultálunk
eziránt –
hazaránt

sír széléről népek atya
az is lehet csak ugratja
a lovát –
íme hát!

hol madár se jár ő ott jár
határsávon átbotorkál
halovány
jövevény

mondja jött csak csipegetni –
szögesdrótot billegetni
ez a menny! –
hazamenj!

maradjon ki-ki ahol van
hogyha ott hát a pokolban
szegre szeg –
oldja meg!

jöjjön le a fakeresztről
kérni kell csak – elereszt ő
jó pribék
hamzsabég

mit tehet még a szenátor
fejlevágó kalifátus
érettetek
velsz ebek?!

mi kéne még hogyha vóna:
bőfögéshez bikarbóna?
kis segély?
nagy segély?

csak a jólét mi? az kéne!
beülni a közepébe –
ne regélj
seregély!

jól tudjuk hogy mi a pálya –
fűrtös szőlőnk lezabálja
csak ne ríj
rusnya raj!

mit bánjuk ha szomjan-étlen
pár száz madár – bár én kétem –
vízbe fül –
nem turul!

annyival is kevesebben
érnek partot – szem se rebben –
tolluk hull –
wonderful!

mire hűhő ribillió?
így is van már négymillió
idegen
idebenn

kinek e hon nem avégett
van hogy nyújtson menedéket
visszavarrt
védőkart

kiket hagynunk kell út szélén
enmagunkról szint' leszelvén –
kard ki kard
ne akard

téged is hogy így lemetsszünk –
ingyenkonyha ha volt megszűnt
most a hon
visszavon

visszavonja létesélyed
ha van élted máshol éljed –
itt ki van –
halva van

BALLADA A KVÓTÁRÓL

amióta amióta
szegény hazám idióta

szegény hazám haj megbúggyant
szemébül a könny kipottyan

amióta amióta
az én hazám idióta

szegény hazám édes jó te
kinek vagyok egyszülötte

de csak néz rám szélütötten
néz rám kvóta kólintottan
úgy néz mint ki nincs is ottan
mint valami csámpás Wotan

jajmióta jajmióta
rajta zubbony – kényszerkvóta!
künn a rossznép – de benn ő benn
dörömböl e dühöngőben

amióta amióta
össznemzeti agybaj óta
kvóták népe hogy megindult
vész harangja hogy megkondult

amióta amióta
világ magát összetojta
egy rátóti patrióta
elrettentő vétójától

ki rádördül választóra:
„mondjál nemet! – ütött óra!”
s vereséget sajátjáról
másik játéktérre áttol

sejmióta sejmióta
hatalmát nép kivajúdtá
nép a nép az istenadta
identitását nem adta

kérték pedig követelték:
„adod ide! nem vagy vendég!
kapsz másikat! szépet nagyon!”
nem kell ha én nem-én vagyok!

„ha nem adod hát elvesszük
helyére miénket tesszük!
legyél ami lennél: piréz –
vagy végvárat védő vitéz!”

mármióta mármióta
szegény hazám lett félnóta
mint kinek a múlt bekattan
és mászt játszik mint a kotta

„bejössz migráns – de te kimész!” –
nyúlt szikéhez tudatsebész
multikulti – gonosz penész:
„muszlim leszel ahogy kinéz!”

törött bögé görbe bögé –
megy a haza hőbörögvé
megy ki színről mindörökre
röggé válni sírgödörbe

eláll a szó szív megszakad
éntudata kettészakad
egyből így lett kettő szegény –
hasadt lélek hasadt személy

ahány sóhaj annyi kvóta
kvittek vagyunk – azt gondolta
„dehogy vagyunk! idióta!” –
förmeldt rá egy unióta

„perdülj táncra! tombolj kvóta!
lassan mondjad szótagolva:
ezer év itt kicsit már sok –
jöjjönek most a migránsok!”

holdra mutat hülye ujja
a tudást ő abból szopja
szopja szopja aztán fűjja –
nehogy asz'idd paranoia!

amióta amióta
ez a világ idióta
ez a világ egy nagy seggfej –
kicsi hazám a legszebb hely!

EPILÓGUS

nekem ugyan tökre mindegy
hol a haza? ott egy – itt egy!
egyik fenn – ég magosában
másik lenn e kőmozsárban

MENNEK MENNEK A PIRÉZEK

hát ezt nem is tudom
csak mennek az utoń
mennek-mennek a pirézek
jobbra néznek balra néznek
akkor látják: beton

akkor látják: atom-
atombiztos betonbunker
a szív a szív s riadót ver:
kotródj innét fürgén bürger –
át nem keltek falon!

eldől a sok idom
ember-kiskér ürge-nagyker –
elnyeli őket a tenger
csomagtartó gyűjtőláger –
mobilhívás? – adom

hallod? hív a haza
az a kérdés vaze
legyek inkább vagy ne legyek
hogy a terhedre ne legyek –
szívem hazahuz-e?

most akkor hát mi van?
az van: ember kivan
én nem látom hol az ember –
itt van csak még lenni nem mer
ne vedd tőle zokon

VASFÜGGÖNY

ez egy kicsit csunya volt! –
kiabálta a Félhold
és felelt rá a Kereszt:
megfogtam de nem eresz!

s hol van Dávid csillaga?
sárga fénye billoga
az ég szégyenbélyege
hajtókáján villog-e?

lemészárolt kisdedek
vére hinti földedet –
dicsőségek híre megy
nő mint lenn e hullahegy

ígéreted hamis volt –
ég határán szögesdrót
átok csap fel fojtott könny –
legördül a vasfüggöny

AKARSZ-E

akarsz-e diktatúrát drága? –
mert én régóta akarok:
rendet mely kemény mint a márga⁹
s lesújt ránk mint a vasdorong!

borongjon más a jognak vesztén
nekem a jog nem asztalom –
fülemen panaszod áteresztvén
bálványisten – Én – vért iszom

akarsz-e diktatúrát drága?
akarsz-e Arturo Ui-t?
kitől egyszer majd hánysz sugárba
mert a csapból is ő folyik?

akarsz-e diktatúrát drága
mely boldogít akár a drog?
agyat-szívet férgesre rágva
amíg van elme mely forog

akarsz-e dögtatúrát drága
mit érc-tű szívedbe tetovál?
vércseppek pergő gyöngyvirága
üvöltődervis: netovább!

akarsz-e seggtatúrát drága
hogy megtanulj csúszni taknyodon!
hol a szó nem üres tiráda
s fenséges mint a Grand Canyon

⁹ A barguzini kéziratos hagyatékban talált talányos vers első változatában ez a szó még így szerepel: „rendet mely kemény mint a merga”.

akarsz-e diktatúrát drága
vagy kedvesebb neked nihil?
ébredtél volna fel korábban
most már késő – kilőve nyíl!

akarsz-e láncszem lenni láncban:
Nagy Gyávaság mely árctalan?
karóba nem húz – más halált szab
táncrend szerint a Danse Macabre!

akarsz-e mondд kiesni Má-ból?
nem húzni lapra új lapot?
mint ki nem látja erdőt a fától –
az elközelgő Tegnapot?

„akarsz-e?” – hadd ne kérdjem többé:
hogy is ne akarnád a jót?
válni egyetlen néma tömbbé
s birtokba venni földgolyót

nézz rám szépséges bombatölcsér –
szívbe fúródó arc-repesz!
bocsáss meg ó e ronda giccsér'
harcolok csak – s a vértem ez!

UTOLSÓ ÍTÉLET

irodaradír
irodaradír
kardal hördül – nem madárdal:
mennyből a radír

*dir-bul-scsil-ből*¹⁰: dir
avantgárd radír
leradírozza az égről
s volt-nincs hajnalpír

zenit és nadír –
de durva radír!
a fekete lyukig törli
mit Ujj égre ír

a virtusból vir
kaszárnya-radír
világnak ha odadurrant
lesz nektek idill!

rög- és vér-radír
történelmet ír
kiradíroz jelent s múltat –
száll az örömhír

ipari radír
szén- és füstradír
letörli sok badarságot
mit Nap égre ír

¹⁰ Alekszandr Krucsonih (1886–1968) orosz kubofuturista költő értelmentűli (zaumnij) nyelven írt híres versének kezdősora. Posztpetőfi jól ismerte az orosz futuristákat, Krucsonih egyik–másik hangverse annyira magával ragadta, hogy magyarrá is átültette őket.

ugrik a radír
sej ördög-radír!
sehol semmi: szó se ábra -
tiszta létpapír

papírlét-papír
mely minden kibír
Úr ír táblát letörölve
mert radírral ír

EGYÉB CSEPPEK

MIT AKARTOK?

mit akartok? de hát semmit -
csak egy kicsit szélesedni
csak egy kicsit magasodni
de hiszen te is tudod!

mit akartok? jaj hát semmit
csak egy kicsit lelkesedni
lyukas fogként szuvasodni -
és a sok száj jaigatott

mit akartok? jaj hisz semmit
csak egy kicsit eszesedni
csak egy kicsit kezesedni
lenni fiú - fogadott

hát ha az kell - nesze semmi!
ettől fogtok eszesedni
a korbácschoz kezesedni -
s eléjük csontot dobott

NÉPVEZÉR

egyik lábam rövidebb –
de a másik hosszabb!
impera et divide
mikor melyik rosszabb!

egyik kezem hiányzik –
de másik meg nincsen!
nincs ki annyit anyázik
nep anyázik mintsem

egyik fejem levágták
másik never porban –
mint vérpiros palánták
néznek letiportan

mert ilyen a nép feje
teste földbe ásva –
ha jön torlás ideje
táncosan patásan

s bűnt hogy bűnnel ne tetézz –
nehogy rosszat gondolj
előugrat hű vítez
levágni e konkolyt

ha levágja hadd vágja
hisz fej nélkül könnyebb!
inkább leszek a bábja
mint hogy erőlködjek!

nép vagyok – a nép helyett
Apja s Napja lettem –
bár a szív még émelyeg –
nyaktilázó pöttöm!

nézem őt az érdemest
ennél sokkal jobbra –
mint az alkonyt nézi est
nyulat néz a kobra

kobra-kobra – nyúlvezér!
ha kitátja száját
egész világ berezel
s felkerül a szájzár

mint megbűvölt kisnyulak
indulnak feléje
lábujjhegyen a szavak
mindmegannyi V jel

én a nép a nép vagyok
a Nap szívszerelme –
nem érti meg ezt a jog
s népidegen elme

ó a nép az istenadt'
ó a szedte-vette
tátott szájon áthaladt –
vedd be hát *nevedbe!*

.....

nép ó nép! Gorgó-fejű!
néz rád hidra-állam!
múlt néz – jövő idejű
s megdermed spirálban

LYUKAS ZÁSZLÓ

nagyon úgy fest a dolog:
ez a zászló nem lobog
ez a zászló lekonyult
szabadságnak alkonyult

lög sápadtan csüggeteg
mint valami nagybeteg
pedig felkelt utca hogy
hogy ne legyen kapcarongy

áll a zászló mint dukál -
lyukból címer kandikál
ne kérdezd meg kinek áll
mert annak neve: halál

de még ha most limlom is
fennen lobog akkor is
mert a szív hol bujdokol
csattog lobog tündököl

nagyon úgy fest a dolog:
ez a zászló nem lobog
nem lobog bár újra áll -
csak már népet nem talál

UTOLSÓ VERS BARGUZINBÓL

nem érdekel igazából
hová úznek e hazából
hová úznek meddig nyúznak
siettetnek sarkantúznak

nem is az hogy maradnék még
mint e furcsa maradéknép
maradnék is - csak látványnak
földön égi maradványnak

nem érdekel igazából
ki az orvos ki az ápolt -
leng a lélek leng az inga
Barguzinból Barguzinba

tudd meg hogyha engem várnál
nem estem el Segesvárnál
nem estem el mégsem élek
halottként is hazatérek

MINTHA

annyi minden jut eszembe –
mintha jönnél velem szembe
élsz még – abban a hiszembe
csak én ezt már nem veszem be

mintha látnál s láthatnálak
megmutatnál kezet s lábat
háttal állva a halálnak
romlatlan a testi állag

mintha mintha minden mintha
körforgás ez örök mantra
mintha kéz csap fentről lantra
keresztet vevé e hantra

JAJ DE FURCSA

jaj de furcsa ez az ember
kire nézek szerelemmel
kire nézek ki rám nem néz –
nem is ember már de szélvész

nem is szélvész – katasztrófa
nem is ember – akasztófa
amely másik embert himbál
harang nyelve – láb kalimpál

himbálja fekete ūrben
sötét lyukban szemgödörben
énekel az időn kívül
míg halála el nem évül

UTOLSÓ ALLEGÓRIA

Ad notam:
Szól a kakas már

Távollét és Jelenlét

föl-alá járkálnak

nézzék a két himpellért! –

varjak kérik: várjak!

hát ha bírok várok is –

aki bírta várta! –

betemetve árok is

feledve kokárda

nem lógatom fel őket

szemük sincs kivája –

nézd e pelyva-felhőket

színük mint a mályva!

máglya lángja gomolygás

izzik csillag-máglya

rakja rakja Izajás

belekap hajába

de hát többé semmi baj

már ha eddig baj volt

meggyőz majd e kőrobaj –

nincs minden szív vajból

mi kettő volt – egyesül

nem lesz több halasztás

együtt leszünk – tiszta sor! –

egy faj csak a kaszt más

Távollét és Jelenlét –

luli-luli-ének –

nincs köztük több ellentét

sej de vigan élnek!

SZÓL A KUVIK MÁR

Ad notam:

Szól a kakas már

szól a kuvik már

ütött óra már

ütött óra

virradóra

el kell tündi már

szól a kuvik már

a táltosmadár

markolatig

pengét tövig –

hangot szívbe márt

szól a kuvik már

aj be csonton jár

szívtoronyban

Nagyabonyban

harangoznak már

micsoda madár

tálhos csöndmadár

csőrét tátja

huhogása

mégszem hallik már

szól a kuvik már

felhőkuvikvár

rossz lélekként

kísértetként

vissza-visszajár

kár madár kár
alkonyodik már
alkonyodik
vékonyodik
már a szemhatár

szól a kuvik már
le nem lövik már
kuvikmadár
lélekmadár
kapukat kitár

UTÓHANG

nem tudja az mi a halál
ki ebben a sírban talál
felmutatva a csontvázat
mintha lenne magyarázat

e csontokra nincsen mentség
feledésből hogy kimentsék
asszonycsontok férfit rejsék
aki nem volt megteremtsék

hát végül nem mindegy hol van?
föld ölében? kutyáólban?
csontüzemben egyhuzamban
Barguzinban deazonban

Először ismertetjük a
magyarul írt, magyar nyelvű
szépirodalmi könyveket, amelyeket
szép műveknek tekintünk.

Először ismertetjük a
magyarul írt, magyar nyelvű
szépirodalmi könyveket, amelyeket
szép műveknek tekintünk.

Először ismertetjük a
magyarul írt, magyar nyelvű
szépirodalmi könyveket, amelyeket
szép műveknek tekintünk.

MAGYARNÓTÁK

SEJ, NEM A LÉT HÁZA

*Az Anyanyelv belépője a Csárdáskirálynő
harmincötödik felvonásának nagyjelenetében*

Ad notam:

A Horgosi csárda ki van festve

1

sej nem a Lét Háza csak egy pláza
de az Isten
a Jóisten
megduplázza
pláza plázán hoppla-hopp
nem lóverseny - nyúlgalopp
szaporázza

Pláza-Isten Háza ez a pláza
de az Isten
a Jóisten
megtriplázza
dupla-tripla-hoppla-hopp
elkapja és újra dob
meg-miegrázza

plázanyelven szólok most hozzátok
bazmegnyelven
ceszmegnyelven
száll az átok
ha szátokra veszíték
mond majd nektek köszönet'
nyelvhazátok

öröm a szivemben dörömböl benn
dörömböl benn
dörömböl benn
a szivemben
a szivemben dörömböl:
nincs minden itt örömböl
dörömböl benn

depi voltam maj'nem öngyi lettem
öngyi lettem
öngyi lettem
gyönggyé lettem
gyere babám ne parázz
üvegből van a póráz
a kezemben

húzz el haver húzz el mos'már húzz el
oda húzz el
hol huzallal
kalauz ver
sej andalúz kalauz
ki a kutya égbe húz
d' ott is csak ver

sej nem a Lét Háza – csak egy pláza
édesanyám
édesanyám
ne leprázza
az Anyanyelv assziszi
minden szavát elhiszi
egyvalaki

van-e nékem – van hát – hogyne lenne
hogy ne lenne
hogy ne lenne
amim lenne
úgy vagyok én valahogy
ahogy lehet a sehogy
ha lehetne

2

plázanyelven szólok most hozzátok
hopplanyelven
triplanyelven
mondok nektek
nyelvhuzzádot
ha szátokra veszitek
olyat üt rá a szitok
mind elszálltok

meg ne fogd a nyelvem a nyelveddel
a nyelveddel
nyelvem vedd el
hej ne vedd el
vedd el ne vedd – nem adom
nyelved neve: hatalom
nincs is nyelved!

édes nyelvházámba megyek nyelvni
megyek nyalvni
megyek nyelvni
visszanyelvni
mindent vissza – nem adom
nyelvellenforradalom
le kell nyelni

3

ha kidugtad egyszer ne húzd vissza
ne húzd vissza
ne húzd vissza –
magyarázza:
szoprán szoprán szaporán
nyelvpórázon van a szám
a parázna!

ejnye babám ejnye csakhogy megvagy
csakhogy megvagy
csakhogy megvagy
nyelvemen vagy
nyelvem hegyén birizgá'sz
kimondalak – relaxá'sz
mert épp ott vagy

plazmaképű szép lány lóg a nyelved
lög a nyelved
lög a nyelved
anyanyelved
a fülembé belelög
de az enyém analóg
a tiedbe

ZÁRDAL

körü'belül itt van a hazátok
körü'belül
körü'belül
fog az átok
átok üti szátokat
nyelvem nyelvhazátokat
átok rátok!

nem beszélek most már – nyelvhasználok
nyelvhasználok
nyelvhasználok
s nem használok
nem használok senkinek
majd használok akinek
nem használok

AZ ÉN BABÁM magyarnóta

Ad notam:

„Nem loptam én életemben,
csak egy csikót Debrecenbén...”

1.

Az én babám nem foghíjas,
Csak egy kicsit kossuthdíjas,
Csak egy kicsit halhatatlan,
Halála lakat alatt van!

Az én babám orbitális,
Orbitális, de digitális,
Orrba-szájba infót szállít,
S megnyalja a szája szélit.

Fürtös láncos, aj, be táncos
Ez a régi medvetáncos!
Táncolj szívem, táncolj törő,
Digitális széf-feltörő!

Ez a világ csak egy vindöz,
Csodák csodája és mind Óz,
Sej, képernyőm nem vakablak,
Reszkess világ, mer' bekaplak!

Ez a világ csak egy falu,
Csak egy kicsit vályogfalú,
Hej, kirúgom az oldalát,
De akkor a babám belát!

Az én babám hajléktalan,
Elbóbiskol minduntalan,
Nem érdekli a választás,
Pártok között székházosztás.

Hej, csak lemegy a metróba,
Mintha menne, de disznótorba,
Letántorog, letípródik,
Mozgólépcsőn apródonkint.

A legények várják már lenn,
Kérdik, „mért nem maradtál fenn?”

Kezében a „Fedél nélkül” –
Verik, míg bele nem kékül.

Verik, verik, vigan verik,
Míg a földre le nem verik,

Ahogyan a diót verik –
Föl se kel most már reggelig.

Odaszól egy párembernek:
„Mért nézed, ha embert vernek?
Adj egy pöngőt, rád szavazok,
Nehogy asz'idd, smucig vagyok!”

Választás van, választás van,
A halára halasztás van,
Addig most már meg sem halok
Míg halált nem választhatok!

a szívben van egy halott
az is lehet hogy nem van ott
az is lehet hogy én vagyok –
amikor már nem is vagyok

nocsak babám nocsak nocsak
a szívedben van egy bicsak
a halál is csuklik-csaklik –
bicsak helyén csak luk csak lik

magyar magyar minden magyar
rendőrmagyár hej körmagyár!
rendőr vagyok az angyalat
aki mindenhol belát!

ez a világ csak egy kocsma
aki belép annak fuccs ma!
olyat ütök d' háromfele
beszakad a babám feje!

anarchia anarchia
pia hiján anarchia
piár hiján anarchia –
ria-ria-hungária!

anarchia anarchia! –
kiáltott az Emberia –
anarchia anarhülye
kezdődjék a heje-huja!

DE SZERETNÉK

magyarnóta

Ad notam:
„Nem loptam én életemben...”

1

De szeretnék kormány lenni,
Multik között járni-kelni,
Míg a tőkét szopogatnám,
Új országom mutogatnám.

Dicsekéndék fűnek-fának,
Nobnak, mobnak s a fifának,
Dicsekéndék jobbra-de-balra:
Szavazzatok a futballra!

D'erre gondolni se merek,
Az országom gyorsan pereg,
Boldogságom kicsit nyom még:
Meddig leszek kormányon még?

2

De szeretnék bobó¹¹ lenni,
Fehőkarcolókat venni,
Míg a pénzem mutogatnám,
Új derridám szopogatnám.

De szeretnék bobó lenni,
Ha kidobnak visszamenni –
Mint egy hobó a kidóbó
Pofájától megdöbbenni.

¹¹ A „bobó” annak a fiatal, újgazdag rétegnek a „burzsoá” és a „bohém” szó összevonásával képzett neve (bourgeois bohemians), amelyik a tudásával szerzett hirtelen gazdag-ságot a lezser értelmiségi életformával kapcsolja össze.

D'erre gondolni se merek,
Milliárdom gyorsan pereg,
És mivel szivem nem dobog,
Azér' nem vagyok én boldog.

3

De szeretnék halál lenni,
Új kaszával járni-kelni,
Míg a kaszám élesítném,
Megállnék a gyorsvasútnál!

Hadd sírjon a sín sikongva,
Hadd sírjon a sár busongva,
Fülemnek édes e sírás –
Mind meghaltok az szentírás!

De szeretnék halál lenni,
Országúton menetelni,
Egy kis dombra a sírdombra –
Sírdombodra lecsücsülni.

De szeretnék halál lenni,
Csontruhában járni-kelni,
Míg jégszíved szopogatnám,
Koporsóim mutogatnám.

Csakhogy fogyok, egyre fogyok,
Merthogy én az élet vagyok,
Halál akart élet lenni,
A halálnak hálálkodni!

TÉBOLYDAI DAL

énekli az egész elmeosztály

Ad notam:
A horgosi csárda ki van festve

működik az elme –
elmeosztály

turulosztály káderosztály tankhadosztály
bolond lettem köztetek
nevemre vett közterek
visszhangozzák

amióta megvagy
minden megvan
minden megvan minden megvan

számolatlan
6-os számú kórterem
képzeli hát parlament
kialvatlan

én vagyok a nemzet –
világ nemzet
az a nemzet melyiket a turul nemzett
dönts el ide vagy oda:
élettér vagy kaloda –
szálláskörzet!

forradalmat kértél
hát én adtam
a hazának ahogy tudtam népet adtam
írott törvény íratlan
már a nyergem alatt van
puhítatlan

nem vagyok én zsarnok

csak akarnok
azt akarom legyen itt egy tornacsarnok
tornacsarnok stadion
lábaimhoz odajön:
„világbajnok!”

turulfejű szép lyány
mért vagy árva?

mért tengsz-lengsz itt ha jó vagy még
közmunkára?!
autósztrádán zúg a köz
azt kívánja: levetkőzz –
mi az ára?

tébolydai lányok
hede lányok!
három napja egyfolytában
hede hányok
hánytam tegnap hányok ma
sugárban és bugyogva
van rá hány ok!

húzd ki agyfiókom
hede kiszellőzni
engedd babám eszem tokját
levegőzni!
de jó kinn a szabadban
szabad mit nem szabad benn:
nem kell győzni!

rohadékok vagytok
jaj de vagytok!
ha kinyíltok becsukódik
minden agy-tok
körök gyűlnek körökre
becsukódik örökre –
csak ti vagytok!

amikor az ész kezd
eszesedni

csak annyit mond csak annyit mond:
nesze semmi!

nesze semmi csak aztán
vágtass tovább a pusztán –
világból ki!

tüineményes ember
most már tűnj el!
tűnj el lassan tűnj el gyorsan mint egy bűnjel
mint eltűnik hirtelen
világból az értelem
s az éj elnyel

TURUL-NÓTA

Ad notam:

„Kossuth Lajos azt üzente...”

én vagyok az aki turul
úgy előlről mint hátulról
semmi ágán aki virul
ha kivirult csak úgy lehull
egész világ engem bámul engem irigyle

kurul tájon turul az úr
minden forint hozzá gurul
csinosodik házatája
költségeket haza állja
dönts a tőkét ne siránkozz – s vidd szépen haza!

turul vagyok turul lettem
a turulba bészülettem
bészülettem turul vérbe –
ápoló fut de nem ér be
gyorsabb vagyok én tenálad kicsi Unió!

a fejemen ül egy turul –
ezt hallgassa meg doktor úr
úgy ül rajta mint egy szobor
tekintete nagyon komor
6-os számú körteremben pávatáncolok!

a gyógyszerem ha elgurul
értle repül az a turul
csőrével lecsap rá vadul
s általnyújtja: „tessék Hadúr!”
így élünk mi Hunniában: Isten és fia

hej lecsap rá oly erővel
mint ki dobra dobverővel
dobra dobra kurul dobra
egyet balra egyet jobbra
tündérájom már nem ország álmodd azt te is

forradalom – fülke – ne már!
ellenséget mind ledarál
jó lesz az még tölteléknek
meg nem árt a hurkabélnek
éljen a szabad szeszfőzés! éljen Ugocsa!

mi kéne még a nemjóját?
kössünk röghöz minden gólyát!
megszavazza a kurultáj
kétharmaddal Ural Altáj
megszavazza megéljenzi – férfimunka ez!

turul vagyok de nem madár
a számonra nincsen határ
viharmadár rablómadár
nem érzékel engem radar
nem leszek én már szünetjel Kossuth-rádió

én vagyok a vezérturul
világba ki beletörül
ha átkozzák akkor örül
sej magyarul sej törökül
magyar balta török ének: hull a hulla hull

én vagyok a világturul
lábam elé földgömb gurul
lábengőzök vele kicsit
szégyenítve Puskás Öcsit
ne szarozzál lődd rá most már te vagy a legjobb!

fenn a turul – kánya bánja! –
aranyból fonva turbánja
aki ránéz azt kívánja:
még több turult a kormányba!
mi vagyunk a döntő többség mely minden ledönt

porba hulltak cári sasok
azt hallván hogy sok ami sok!
sámándobos turul béljós
jeleket lát de mind baljós
szentkorona sámánének s mindenkinék kuss!

sej Cohn-Bendit! hatvannyolcas!
szerencsétlen vizesnyolcas!
mit tudhatsz te a turulról
ha rátámadsz Lajtán túlról –
ne beszélj így a nemzettel mert nem szereti

turulgalamb béke ölyve –
a háború be van tojva!
békemenet turulmenet
útba esik jövet-menet
érted jöttünk nem ellened csak hogy te is tud

de elmúlik minden egyszer
nem kell hozzá kegyszer vegyszer
egy kell hozzá de az van még
idő kell csak s elmúlhatnék
amúgy minden rendbe jön majd bár nem is tudom

száll a turul hát csak szálljon
szálljon mintsem szája járjon
de akárhová is szálljon
vele szállni ne muszájjon –
éljen a magyar szabadság éljen a haza!

HOL A HAZA?

végnemzeti dal

hol a haza
hol a haza
hol a haza hol?

odahaza
van a haza
van az valahol

hajde rezeg
hajde rezeg
csak tudnám hogy mi?

a nap reze
bokor reze
vágd a rezet ki!

hol a haza
hol a haza
hol mi köt mi old?

nincsen haza
nincsen haza
vesszen ami volt!

hajde ragyog
hajde ragyog
odafenn az ég

odavagyok
odavagyok
hazám magáért

ez a haza
az a haza
hazámfiai

égi haza
menjünk haza
immáron de mind!

ez a fiú
hazafiú
haj haza is ment

haza haza
az ám hazám
ége füstbe ment

ha még egyszer
azt üzeni
az édesapánk

el kell menni
nem kell menni
sehova se már

hol a haza
hol a haza
hajde gödörben

hajde gödör
hajde gödör
a szívgödörben

hajde gödör
hajde gödör
a szívgödörben

Füitty

KOSSUTH LAJOS TORINÓBAN ¹²

Kossuth Lajos Torinóban
meglátta magát egy lóban
az is lehet nem is ő volt
hanem az a bajszos ápolt
ne kérdezzük ne firtassuk olyan régen volt

mellette állt neve nincsen
vagy ha van hát neve Nietzsche
úgy néztek el ketten a lót
mint álomból néznek valót
valót amely elközeleg valót ami nincs

a négy lóból volt az egyik
kérték menni szíveskedjék
hej de a ló meg se moccant
pedig nem is volt még rozzant
Rocinante Rocinante te búsképű ló

odalépett akkor Nietzsche
hogy a kocsist rendre intse
de az ostor épp rávágott
lóvá téve a világot
most légy okos Sancho Panza Puskás Öcsi bá'

felzokoga akkor Nietzsche:
hát nincs Isten ki segítsen!
így borult el a világlo
tudván tudva: a világ ló
Upanisádokban így van hogy a világ ló

¹² Kossuth Lajos 1894-ben halt meg Torinóban, nem kizárt tehát, hogy ott állt 1889. január 3-án a Via Carlo Albertón a csődűletben, amit egy nagybajszú férfi – a páratitkuszokkot szenvédett Friedrich Nietzsche – okozott azzal, hogy zokogva a kocsisa által ütlegett konfliktus nyakába borult. Ez annál is kevésbé kizárható, mivel Kossuth ekkoriban a nevezetes utca által határolt tér másik oldalán, a Via dei Millén lakott.

elragadta a végérzet
de akkor már igen vérzett
szíve helyén vérzett az űr
ahová majd kipenderül
nem ilyen lovat akart ő – zokogott a ló

Kossuth Lajos Torinóban
látta Nietzsche-t de valóban
konfliktusra ráomlóban
a világot siratóban
és nyakába borult Isten mint a lónak ő

PIRINYÓ HERNYÓ HENRIK

hősének

„Kövér ujjai hernyók – pirinyók...”¹³
Oszip Mandelstam

¹³ Poszpetőfi Sándor sokáig elveszettnek hitt *Pirinyó Hernyó Henrik* című hősénekét vagy daljátékát feltehetően Oszip Mandelstam Sztálin-ellenes epigrammájának e mottóként kiemelt sora ihlette („*Его толстые пальцы, как черви, жирны*”), de hatott rá Alfred Jarry *Übu királya* (Le roi Ubu) is, amelynek egy kósza francia nyelvű példánya az 1920-as évek végén jutott el Olejnyikov barátjától Poszpetőfihez Barguzinba. A *Pirinyó Hernyó Henrik* kézirata az Inkombank szamarai fiókját vezető Igor Lejko családjának pincéjéből került elő 1993-ban, egyidejűleg Malevics *Fekete négyzet* című híres festményének harmadik – egyben utolsó – változatával, amelyet a család itt rejtegett a veszedelmes kézirattal együtt egy krumpeliskosár alján. A kosárban talált, több millió dollárra becsült Fekete négyzet eladása mentette meg 1998-ban a bankot a csödötől. Az ugyanebben a krumpeliskosárban talált *Pirinyó Hernyó Henrik* mindezidáig még nem mentett meg a csödöt semmit és senkit, és lehet, hogy nem is fog.

kezdetben volt a Kert – édenkert
hajnali párákba betekert
estéli ködökbe bugyolált
függőkert mely előtt angyal állt

Édentől keletre volt a Kert
kietlen bolygóra rálehelt
véletlen műve volt nem-akart
csillagpor égboltról levakart

szólítva felhőkből angyalkart
kinyíjtva a híres védőkart
összetört valami meteort
lesodort valami csillag-orrt

s felszisszent az Ige: bosszantó
csillagpor rettentő tüsszentő
hangtestet megrázza robbanás
mondva van – lehet hogy írva más:

kezdetben volt a Szó volt a Kert
volt a Kert mit szóttes kitakart
mert a Kert volt a Szó volt a Park
volt a Lét – semmiből kikapart

kezdetben volt a Szó volt a Rend
parancsszó világot mely teremt:
„Legyen!” – és mindennek vége lett
behatárolva a végtelent

kezdetben volt a Szó – lepkehad
ellepni – röpke lét – ágakat:
fényárban úszik és elmerül
néma csend bontatlan elme-űr

dicsőség! – lepke-kar énekel
szárnyat bont hirtelen s égre kel
mert a Kert mert a Szó maga dal –
hallgatod s szédület ragad el

de meddig tart a Szó? – lepke-lét
letépni pillanat örömet
lerakja lomb mélyén a petét
s létkorból ahogy jött ím kilép

növekszik fejlődik a pete
fák kérgén pillangók permete
nemlétből új létbe átmenet
előző életet eltemet

árva csend lárva-csend csöpp farok –
ringlispil: köldök-lét körforg
amit itt elront ott újrakezd
újraír – törli azt törli ezt

lehullik lárvaarc fog vacog
odabenn valami mocorog
nyújtózik odabenn danászik
lepke volt s hernyóként kimászik

tömlőtest hullámzik szőr mered:
levél itt levélen nem marad!
hernyóké lesz immár ez a Kert –
tömkik is magukba *á la carte*

de akkor de akkor DE AKKOR!
történik az ami mindenkor:
idillbe valami beleront
s megtelik jajjal a létporond

nem tudni hogy mint volt hogy mint nem
hisz a bűn akárholt megterem
almába belefűr behatol
kukacok képében valahol

hallja még kis szive megremeg
rontása támadt rá semminek –
a kukac egyszer kinn egyszer benn
almától kérdezi: „tetszem nem?”

nem szól az alma csak visszaszól
töprengőn kukacnak válaszol:
„mért romlik minden el ami jó? –
miért lesz hernyóból múmia?

miért hogy egyszer csak nincs tovább?
miért lesz lepkéből lepkebáb?
almában kukacot ki teremt
tartva kezét pici üteren?

tekeregsz almában félsz harapsz
hófehér lidércként férc-kukac
mint fűró vájatban úgy haladsz
míg alma köpenyén kilyukadsz

„lenni vagy nem lenni?” – ó e hely!
ó mennyi kirágott almafej!
cserélve jellemet s küllemet
lángsírba innen hány lepke ment!

nem kényszer almator! nem muszáj! –
mindig van enni szem inni száj
almából vinni száj venni száj
s amig van nincs veszély nincs viszály

jó tudás rossz tudás – *nemtudás*.
egyik a másiknak vermet ás
lomb keblén fityegő alma-rend –
nem lesz itt soha már happy.end.

kert szíve almaszív meghasad:
kukacnak odakinn tágasabb!
őstörés vonala fut tova
meg-megáll: „jó ez így?” – tétova

bár még fáj mindegy már – régi seb:
a másik kertje az édesebb!
a lomb ott zöldebben zizzzen is
hej egykor mi kertünk volt az is!

hiába nincs gyógyír sebre enyh
kertet mely megragaszt nincsen enyv
harci dob kürt szava arra vall
e törés vonala: frontvonal

egyik kert: Nagy Kukac Királyság
másik kert: Hernyóság-Ormányság
e két kert határán almafa
éigig ér mint Kína Nagyfala

egyikben fogy a zöld a levél
másikban alma fogy s almalé
itt elsők csúszásban-mászásban
ott másban: tapsban s hurrázásban

hogy másznék én is s hurrázna szám
kár hogy még nincs ilyen versenyszám
legalább nincs az én falumban
vagy én nem ott vagyok ahól van

lombhatár szögesdrót őrszemek
őrkukac fel-alá tekereg
odaát – hernyóktól kitelik! –
álcázva hat szemmel figyelik

háború készül itt: két tábor
magával maholnap leszámol
leszámol kerttel és almával
odavág bombával baltával

süt a Hold de egész halványan
elnézik lombok közt néhányan
legurul almafa csúcsáról
miközben valakit ócsárol

2

kitört a vihar – menny dörög:
„ágakat tövestől letörök!” –
dézsából öntik úgy zuhog
ki-bevág ajtót ablakot

villám cikázik – fa lerogy
velerogy minden valahogy
alma az ágról leszakad
nem is talál rá szavakat

sorsunk odafenn keverik –
almát viharok leverik
rigmus-ra-verik ha verik
csak semmi vers libre – limerick!

szél veri jég kalapálja
állja – de már ki nem állja
tessék! szabad a pálya! –
földön az ég lakomája

odalenn odalenn – atya ég! –
mennyi isteni potyadék!
ó mennyi édes-leveses!
süt már a nap is – odasüss!

Pirinyó Hernyó Henrik
közeleg nagyokat ugrik –
valami jelzést odabök:
„mostantól enyém ez a rönk!”

Pirinyó Hernyó Henrik
almakirály – na de meddig?
mennyi király s mind pirinyó
sohasem láttam ennyit!

Pirinyó Hernyó Henrik –
almavirágnak rémlik
láttá e pirinyót valahol
megvan! – kiáltja de lehull

alma az égen - Nap ragyog
belenéz Pirinyó s hunyorog:
micsoda vihar volt tegnap itt!
jég verte almákba érveit:

királynak Zivatar kit akar
ki nevét zengi fenn égi kar
kit hívott el a Nagy Avatar
ki az kit fényból most kitakar

volt ebben valami sorsszerű
valami nagyszerű egyszerű:
jött a sors s talált - mert keresett
kukacos almát mely leesett

így talált rád ott lenn Pirinyó
nevedet harsogva Sors-Anyó:
„lép elő almában sunnyogó
fekete koronás Herenyó!”

Nép Fia almából előlép
hívja őt utónép előnér
bárha ő dacol még ellenáll
Jónásként sors ellen rúgkapál

„a romlott almának nincs leve!
le vele a fáról le vele!
meglátjuk bár tudjuk eleve:
ki nevet a végén Ninive?”

sülessen törvény és rendelet
hogy ami nincs helyén helyre tudd!
szedd össze kárvallott kertedet
jöjjön mi nem volt még: tettre tett!”

fenn az ég ablaka kiderül:
Sors fia középre penderül
Pirinyó mint Világ-Ellenőr -
lomb csúcsán villanyőr toronyőr

ott áll az almák halmán
harci indulót dallván -
reszketés vesz erőt almafán
földre lapul le a tulipán

elnémulnak a pipacsok
vörös ingükben apacsok
eperfa széllel nem csacsog
lehorgad feketén a facsonk

eléri lassan a rettentet
körben a szomszédos kerteket
szem guvad fog kocog szőr mered -
ilyen az isteni szeretet!

Pirinyó Hernyó Henrik
sereget toboroz: blitzkrieg!
élni akarok - több teret!
ide az almákat s kerteket!

de míg almák közt csend uralg
tízezer hernyó üdvivalg -
fültanú legyen rá ez a toll! -
egy helyben menetel zakatol

„ez aztán legény a talpán! -
aszongya bárkivel elbán
innen és túl az Elbán” -
reszket az alma ezt hallván!

más kertek hernyaja hadd nyafog
Pirinyó mindenkit hadra fog
nem is ám magában kesereg
mögötte már egész hadsereg

fortyogás köszönti kutykurutty
pereputty hogy nekibátorodj
táta csöpp száját ezer poronty
és a lé csordogál - kortyra korty

a miénk ez a kert – üsse kő!
így döntött Zivatar Istennő –
mostantól alma itt a hunyó
elbújik benne sok pirinyó

Pirinyó Hernyó Henrik
egészen pirinyót ugrik:
aki hunyt aki nem – az enyém!
elnyeli hullámzó televény

én küldettem e földre le:
kárba ne menjen az almalé
lehullott égitest – almatest
nyerje el a jogos büntetést

[1. DALBETÉT]

IGRIC-ÉNEK

Pirinyó Hernyó Henrik
emlegetik hát csuklik
emlegetik hát
halljuk a titkát:
nem halljuk túl nagy a csend itt

Pirinyó Hernyó Henrik
bajuszát kukacok pödrik
állj de ki kacag ott?
szivemen kocogott –
almából lép elő Hedvig

Pirinyó Hernyó Hedvig
kedvében járnak keddig
ámdé már szerdán
vérvörös párnán
kis fejét Henriknek küldik

Pirinyó Hernyó Henrik
hej ha lovára felugrik
almalovára
szíve szavára
vágat az úton – porzik

hírlik közeleg Henrik
ámdé a hírt most törlik
volt-nincs hol lehet?
hol kapott ihletet?
nyögnek alatta a serblik

Pirinyó Hernyó Henrik
gondolatok nem gyötrik
tömlő hurkabél
megtöltik addig él –
annyit se mond hogy „Mehr licht!”

millió Hernyó Henrik
ezt a világot őrlik
őrlik-eltörlik
a helyén gödör lik
hengeredik göndörlik

hullik az alma múlik
múlása alig hallik
hullik nem hullik
minden elmúlik
úgy bizony Pirinyó Henrik!

Pirinyó Hernyó Henrik
odalenn orrlik porlik
alma elgurul –
ott lenn már nem úr
seszava sefoga Henrik

UTÓÉNEK

kukacos minden éden
valaki mindenben él benn
él benn s kikacag:
kinn élni de vacak
élj inkább alma levében!

kukacos minden éden
ámde az ég bődönében
se alma se kukac –
mert ahol kilyukadsz
fény eszik fényt a fényben

5

Pirinyó Hernyó Henrik
almakirály százhetedik
két csutka címerén úgy ragyog
lennének mintha vert aranyok

egekből alászállt rendszerét
ketrecben őrzik hű gerlicék –
ki bíbor almában született
őrzi azt szuronyos szeretet

felnyílik családi sír fala
kétfarkú zászlók hű sorfala –
új élet kezdődik hej ma itt
leváltva ama rossz hajdanit

nem kell ehhez most már seperc
kertedből aki rossz kiseperc
dacosan tekeredsz kunkorodsz
nem kérdés népednek jut-e konc

lobognak kétfarkú zászlai
horgokon kukacok ezrei –
három szó Pirinyó címerén:
én-meg-én! én-meg-én! én-meg-én!

hullámező tömlő tekereg
gilisztákból egész díszmenet
amin átmennék tiszta lesz –
tiszta ész tiszta frász tiszta szesz!

legelöl rabszíjön kukacok
láttukra szív elhűl fog vacog
jobbranézz-balranézz-hátrararc! –
hernyózik feketén a kohorc

énekli tetteit hű dalárd'
kiválva belőle őszí bárd:
„kimondom akkor is hogyha most
lángba vetsz: te vagy a legnagyobb!”

annyi az ellenség mint a nyű!
nyüzsög már tőlük az avenyű!
nyű-ország! nyű-világ! – sunnyogók!
„van jogunk!” – már csak volt vinnyogók!

annyi van – nyűveknek mennyi jár!
kényetek népünk nem nyűvi már!
tűnj innen Nyű-király! művedet
vidd innen nyűvedett népedet!

[2. DALBETÉT]

Ó JAJ MENNYI BAJ VAN

ó jaj mennyi baj van
ó mennyi baj van itt
baj van itt
mennyi baj van itt
ó jaj mennyi baj van
sorolni hajnalig
hajnalig
tudnám hajnalig

*mennyi baj van
mennyi baj van
államban
amióta amióta
nálam van*

állam búja gondja
nyomja a vállaim
vállaim
a vállapjaim

*elfogyott az elfogyott a
fűrészpor
van helyette nincs helyette
csak foszfor*

ó jaj mennyi karvaly
lopkodja fürtjeit
fürtjeit
tőkém fürtjeit
ó jaj mennyi tolvaj
feni rám csőreit
karmait
csőrét s karmait

el a csőrrel
a karmokkal
országktól
mert különben
olyat kaptok
elszálltok

oromról a paplan
lecsúszott már megint
már megint
lecsúszott megint

eltörött-a z'eltörött-a
cintányér
eltörött- a z'eltörött-a
nagytányér

búabaj kőrobajban
semmit nem hallani
hallani
s es'se hallani

eltörött a' z'eltörött
az arctányér
eltörött a' z'eltörött
a fejtányér

gondolj néha énram
gondold hogy nem vagyok
nem vagyok
én akkor vagyok

ördögadta csindaratta
táncot jársz
tántorogva fintorogva
mint csontváz

hívjátok ha baj van
hívjátok jó Ui-t
jó Ui-t
Pirinyó Ui-t

rettenetre rettenet jön
nem játék
tettre tett jön
gyűlölet jön
szójáték

ó jaj mennyi baj van
ó mennyi baj van itt
baj van itt
mennyi baj van itt
régmúlt rág az újban
kirágja érveit
érveit
népet meghülyít

múlt te pudvás
nem marad más
jöjj fajtárs!
kezdődjék hát
szellemirtás
szertartás!

semmit nem tanultunk
múltunk a holtaké
holtaké
rég elmultaké
ők nézik lehulltunk
nem tudni éltek-é
haltak-é
vagy most élnek-é

*kishaláлом nagyhaláлом
nem bánom
egyhaláлом százhaláлом
annál jobb*

ta-rá-rá-ri-bum-bum
ta-rá-ri bumbia-
bumbia
lép a nép fia
ta-rá-rá-ri humbug
ezt kell hát látnia
látnia:
mind halálfia

*kishaláлом nagyhaláлом
nem bánom
egyhaláлом százhaláлом
bal-láb-jobb*

ta-rá-rá-ri-bum-bum
ta-rá-ri bumbia-
bumbia
jónak nincs baja!
ta-rá-rá-ri-bum-bum
ta-rá-ri bumbia-
lét bim-baja!

6

Pirinyó Hernyó Henrik
almakirály százhetedik
fanfár köszönti – taram-taram –
ahová hívják ő ott terem

kórusban éneklik pindurik:
Henrik itt Henrik ott Henrik itt!
Henrikkel a világ bételik
minden lény utolsó tételeg

alszik még a hernyók tábora –
tegnapi győzelem mámora –
csak Henrik dolgozik ily korán:
„nem hullik le tőle koronánk!”

egy alma két alma – legyen száz!
Pirinyó Henriknek semmi az
levélbe rágcsálja az ukázt
nem ismer tréfát se visszakozz-t.

recére recét rág fogazat
az élen haladva ő az ott! –
egyedül vezérel robotol
ami zöld ő minden letarol

Mában rág járatra járatot
visszarág időbe Tegnapot
aki nem vele van nincs is itt
a Mából – almából kiesik

üdvöz légy napkirály – kiskirály!
hernyók közt has-király! szamuráj!
téged hív esdeklőn ez a táj:
elopott almákért bosszút állj!

orrát most kidugja: hol van is?
almában vagy fenn a holdban is?
mindegy hol – a *létben* benne áll
mint lében áll benne a kanál

ágra ág – lombra lomb – bűnre bűn –
épül az almafán dísztribün
fényvitáz vigyorog fény-Übü
nem ő kiált csak a föld dübög!

föltünik tribünön – végre hát! –
lenn a nép énekli szív dalát
tapsával élteti Ős-Papát
kit lopni nem lát ha lopni lát

büszkén néz le hű népére ő messzi földön híres népverő fütyent csak nékiek nem pöröl s a jónép őhozzá töpörül

igaz hogy nagydobrá nem verik de ezt a fütyögést rettegik átnyújtják néki a jogarat – szárazon szem itt ma nem marad

új jelszót harsog a díszmenet dísztribün alatt most elmenet: „lesz neked ellenség jaj neked bántod ha Pirinyó Henriket!

mivelünk gyűlik meg majd bajod husánggal gyógyítjuk agybajod! hagyjuk a krokodilkönnyeket! jaj annak ki minket feneget!”

pusztuljon ancien! a régime! megdönti hű népem alkalmásint – nép lesz itt osztatlan a király nem lesz már ennek több akadály

lerontja a falat a vezér épült mely népe és ő közé ő lesz a népe is – ő e nép! – áldozza fől magát a közér!

almákat értetek rágja itt – nem érdeklék őt a jajaik hű népe helyzetén így javít közös vér kötelez s ősi hit

irinyó-pirinyó lesz a nép amikor őbenne trónra lép véget ér – szemhunyás! – elnyomás ez lesz az utolsó felvonyás

„Bimbólikasztó Henrik! – így nyikorognak a verklik Pirinyó Almaormányos!” – énekli az egész város

[3. DALBETÉT]

HERNYÓ HÁLAÉNEKE

Ad notam:

„Ki-csi vagyok én...”

hernyó vagyok én
sede vagyok én
sede vagyok mint a nagyok
a föld kerekén

girnyó vagyok én
majd megnyövök én
itt bemegyek ott kijövök
világ könyökén

hálás vagyok én
málhás vagyok én
e hálával felsálházva
összefürlak én

sej haj Pirinyó
Henrik a hunyó
úgy elbujok az almában
mint egy herenyó

hernyó vagyok én
lárva vagyok én
esztendőre vagy kettőre
látsz majd lepkeként

7

Pirinyó Hernyó Henrik
trónjáról – ejnye! – leugrik
meg van hatódva könnyekig:
soha nem volt még ennyink!

íme hát hullt almák halma
Pirinyó árny-birodalma –
ennél jobb sorsot ne remélj! –
nőttön-nő a lila terebélly

látva az almák halmát
szólnia kell: „hát almák –
eljöttem! itt vagyok! tessék!
nehogy bajotok essék!

ütött az óra – rajta
vallja be ki milyen fajta! –
orrokat nézeget huzogat –
kivetjük kertünkben azokat”

ámul az almák népe
ifja-örege-szépe:
„egy a mi fajtánk Henrik
alma az alma – nem tök!”

de akkor szó torkán megakad
amit lát nem talál szavakat
szó híján felugat felüvölt
mint mikor vészt jelez hajókürt:

„hol van a legszebb almám?
álomszép alma-Helénám?
sok alma van ugyan idelenn
de csak egy de csak egy szerelem!”

ó jaj véged van Trója! –
Pirinyó tróntermét rója
föl-alá jár-kel tekereg –
többé már a világ nem kerek!

léalma leszel még ma
szépséges Alma-Heléna! –
megkerül szép éle vagy halva! –
hullámvízik hő keble halma

Érisz almája – antik
kis aranyalma – romantique
keblek almája ringó
gömb-alma éjben szorongó

Pirinyó Hernyó Henrik
almák halmára ugrik
csupa hűséges alma mind
(habár az egyik mandarin)

éljen a vezér-fővezér!
szeressük őt de ne ezér' –
almából-almába ő vezet
nyomában lépkedni élvezet

elég a káoszból – rend kell itt! –
verdiktjét új verklik tekerik
éneklik a rendek s a karok
kenetlen torkokból nyikorog

[4. DALBETÉT]

PIRINYÓ ÉNEK A FÖLD-ALMÁRÓL

Ad notam:

Gubi okajannije...

tátog-tátog-tátogtam
látva a fátokon áto-ok van
minden ágon a bűn almája
átok lesz majd szátokban

tá-ti-tá-ti tátogtam
almá-át láttam a száto-okban
almát láttam az én almámat
körbeharapva cik-cakkban

láttam én már egyet s mást
láttam: a vilá-ág küzdő-ő-pást
üttem-vágtam megküzdöttem
a magamét már kispajtás

láttam én már egyet s mást
almába' kukacot olda-alvást
érik az alma az országalma
fogakon kívül nem kap mást

rágtam én már egyet s mást
nézd tele lyukkal az almapalást
mennyi csillag az ég kupoláján
sok kicsi lyukból fény les ránk

túl az Óperencián
hol a-az ég mé-ég encián
megoldani a z'almakérdést
ültünk konferencián

kérdés kérdés átkozott
mennyi viszállyt nekünk már okozott
rágtuk-rágtuk a kérdést rágtuk
míg csutkává változott

véget ér a színdarab
nem marad alma csak egy da-a-rab
szél ha lerázza a sors gurigázza
ánde a torkon megakad

láttam én már egyet-mást
láttam a láttam a nagy haladást
íme lerágva a földgömb-alma
csutka csupán – még pár harapás

nem kell alma nem kell más
ó csak a fényből e kortyi-intás
minden alma de minden hernyó
testvér lészen nem rabtárs!

láttam én már kíntornást
tücsköt-bogara-at kunkorodást
játszik a lombban a szél hárfáin
tótágast áll – félnótás!

8

Pirinyó Hernyó Henrik –
szónokol és a szó ömlik:
„minden ami szép ami jó
megmondtam: irinyó-pirinyó!

girnyó a hernyó? girnyó!
girnyó mert neki így jó –
ánde csatában torony ő
szavával mindenkit leverő

nézz csak a holdra: mily parány!
kicsi a csillag is mindahány!
eget és földet – nem talány
ez tartja oszlopként: az arány!

mindenben csak a kicsi szép:
kicsi fej kicsi láb kicsi kéz
elfajult korcs minden óriás
(szentek közt nincs is glóriás!)

nézd csak e kígyót – körtorony!
de ledől s helyén kinő a gyom!
itt volt nem itt volt hova lett?
faggatják a lapulevelet

kígyóról azt hiszik: hatalom –
hernyóhoz képest? buta lom!
szóval éppolyan amilyen
emberhez képest a majom!

méret nem erény aranyom –
nagyra nagyobb jön és lenyom
én meg állok csak mint cövek –
nincs ki lebírna pöckököt!”

bólogat helyesel zúg a nép:
Pirinyó ma megint jól beszélt!
bölcs vagy ó Henrik ó Pirinyó
te legyél közöttünk a hunyó!

egy csak egy aki nem helyesel
Henrikkel újat húz felesel
kákán ki a csomót keresi
annyit se mondva hogy: *horosó!*

egyre csak kritizál fanyalog:
így meg úgy talpat hogy nem nyalok
hernyótalp? ki látott még olyat?
kinek nincs – talpat az hogy nyalat?

de akkor Egy-csak-egy szóra kél
csörömpöl az a szó nem zenél
úgy hat mint vad láarma – üzemé
lázálom különös rezümé:

„Pirinyó Hernyó Henrik
nem nőnek a fák égig!
ha eget verdes is korona
letarolja tüzes borona!”

9

almában késsel ha kutakodsz
két szép kukacra akadsz ott:
Kac-Kac Hercege Főkukac
Kuc-Kuc őrgrófja excellenc’

mit óhajt kéhem! – szól a gróf
hallatlan kéhem! – s mint a sróf
eltűnnek almában – svédcavar! –
mint kinek odabenn kincsé van

bentről csak hersegés-harsogás
berregés mélyfurás orrfújás –
a bársony palást csak entourage –
riadtan rebben fel egy darázs

Kac-Kac hercege felkacag:
tizenkét alma – egy tucat!
Kuc-Kuc őrgrófja felnevet:
adjunk hát egyiknek most nevet!

bármít is hozol fel ellene
jó Kac-Kac ezt tudnod illene:
a legszebb alma hull le ma
hullását hallani: Helena

Kac-Kac hercege – Ős-Kekec
ez a perc amikor megmeredsz
kínodban úgy maradsz kunkorodsz
mámortól bíbor arc Ámor-arc

látványa fejbe vág szívbe metsz
nézed és közben majd meggebedsz
de ebből nem ihatsz nem ehetsz
nincs mód hogy álmába belopódz

Kac-Kac hercege – takonypóc!
Kuc-Kuc őrgrófja – martalóc!
„ne sokat kapálózz-rugdalózz!”
késüket fenik rá két kalóz

de akkor színré lép Pirinyó
lepleként félelmes szárnya nő
úgy támad ellenük *egyedül* –
aki hunyt aki nem – menekül

hóstettét éneklik igricek:
„végegetek van most két kibicek!”
ugrálnak kifele a skacok
őrgrófok hercegek s kukacok

10

Henrik csöpp szemébe könny szökik:
látja már: ezek is valakik –
ahogy ott magában tornyosul
keserű sorsán haj elbusul:

„ami van meddig van s mi végre
ha kerül lapátra elvégre?
miért kell a lombot lerágni
ha jöhet vegyszer vagy akármí?

mindenek atyja ó háború!
jöjj hát te csattogó fogisorú!
pusztuljon aki hunyt aki nem
nem álom a halál – szerelem!”

végignéz hűséges hernyain
amitől lelkében szárnya nő –
hernyóra hernyózik fránya rím:
Pirinyó árnyának árnya ő

Pirinyó Hernyó Henrik
pontfeje égre komorlik
mint minaret ha oromlik –
mért pont őt? – kérdezi váltig

Pirinyó Hernyó Henrik
dühiben plafonig ugrik
szétnéz fönn: „jó plafon szép plafon”
mint akit e látvány üt pofon:

mért pont őt bántják? mért pont?
aki az almákért vért ont?
őt aki eljött s itt van –
hernyózik értünk mint tank?

mért pont őt? – kérdezi újra –
mivel ad okot a bajra?
mért nehezül ez a súly rá?
mért üvölt mindenki – hajrá!

türelme fonala pattan
odacsap ezen a ponton
odacsap hova köll menten –
féllelmetes e pöttöm!

odacsap és tovatűnik
almába visszairamlík
várja őt sok ezer fúrt lik
elmébe visszatüremlík

Pirinyó – szól a Kert – tűrj még!
bőrödbe egy kicsit férj még!
várj míg az ég titkos zárjele
a vitát fentről nem zárja le

hadd higgyék álmata taguk
ősi vér benned már nem buzog
e jelek nézik csak rébuszok
lét almájában légy piszok

Te tudod egyedül Te tudod
mire jók égen a csillagok
mért fityeg e sok jel odafeñ
titkát csak neked libbenti fel

sok van égen s földön rovás
bevésve vérvarázs dögrovás
berakás mint pete-lerakás
csillagképekbe szőtt pusztulás

ha feljő e baljós alakzat
megindul támadás falanx-had
akkor majd szív megáll fog kocog
iszkolnak kertedből kukacok

akkor jön el tettek ideje
fújja majd kinek van tüdeje
fújja mint mandalát – indulód
láb alá hej a csúrdöngölőt

kukac-ész pici ész széteszol
hőköltre-hátrálva araszol
nyomában almaszomj bosszuszomj
messzire harsogó nótaszó

élgették Pirinyót s Helenát
ki a kísértésnek ellenállt
fel neki már nem róják
a vacak kukacos Tróját

de ez még a jövő – messze van
most csak a kardfogú bosszú van
a harag pohara kiborul:
indul a Nagy Hernyó Háború

[5. DALBETÉT]

FEKETE HERNYÓK GÁRDAINDULÓJA

ádáz haragra ha gerjed szívünk
hernyóhad mindenben átgázol
ránk néz az ég és az is megkövül
árad az armada hurrá-ázol:

tarom-taram

hernyó-roham

uram iram

szurony-roham

vágtažva száguld a vad légió

elméken almákon átszáguld

elnézi álmában a földgolyó

kiknek is szolgál ma házául

kukac-sereg

nyüzsg-zsizseg

hernyóvér hej

hej felpezseg

megy meggy előre a hernyósereg

hersegve-harsogva rágcsálva

fogy a levél fogy a zöld erezet

elfogy az almafa lombsátra

az ég az ég

kirágva rég

zörgő gubó

borul fölénk

megvetve lábat úgy áll mint cövek

gárda tapodtat se hátrálhat

kétség megingás - pici kukacok

szívükbe' percig se furkálnak

hernyó erő

világverő

girnyó erő

nyerő nyerő

pökhendi népség vacak kukacok
hullik a férgese százszámra
egymaga Henrik levág tucatot
dőlnek mint fűszál a fűszáralra
a kukacok
a kukacok
szíve vacog
foga kocog

mindenki Egy-ért Egy mindenkiért
harsog a gárda-dalá-árda
harsog habár senki semmit nem ért -
mindennek megvan az á-ára!
bömbölni jó
tombolni jó
rombolni jó
hej bombajó!

Henrik ha Henrik ha hernyólován
hernyólován deha elvágtat
összecsinálja magát a halál
hátán akárki most fát vághat
döccen a dac:
kukac maradsz
akárhogy is
ugatsz kukac

mennek a rosszak és jönnek a jók
minden helyére kerül végül
mankón a jog többé nem támolyog
bűnre lesújt de ki nem békül
baram-baram
hernyó-roham
baram-baram
végetek van!

annyira mennyire minden halad
megy az idő na de háný óra?
hol van a hó ami volt még tavaly?
lép rá a végzet a hernyóra
hatalmas talp
hatalmas talp
alatt halad
de mit se hall

látod-na-látod-na-látod haver
látod a varjut az á-ágon
koppan fagyottan s már földön hever
minden elmúlik e vi-lágon
csak Irinyó
csak Pirinyó
nem múlik el
nem nem soha

csak Irinyó
csak Pirinyó
nem múlik el
nem-nem-soha!

12

Hernyóföld királya Pirinyó
címerén pirinyó arany-orr –
Kukacland császára Rút Erik
almái hát bizony pindurik

egyik él lomboknak levelén
másik él almáknak a levén
egyiknek az a jó – lomb ha dús
másiknak nem kell csak almahús

Pirinyó Hernyó Henrik
fejében haditerv ködlik
körkörös védelem s támadás
vonulás amig nincs javulás

lombok közé alszik el sátrában
álmában egyszer csak lármát hall
ősöreg jós hörög – bálványhang:
„győzni fogsz! – látom de halványan”

jaj annak akire ébred
felugrik s felüvölt: „térdre eb!”
nincs nála alvó éberebb
őrizzék álmát bár vérebek

visszahull álmába s szónokol
szószékre ugrik fel hogyha kell
de legszebb szószék a lombtető
onnan már minden szó érhető:

„országunk almáját rágja nyű!
a nyűnek nem számít mit is nyű:
az almát nyűvi-e a jogart –
trónra tart! – állítsd meg a cudart!

Nyugatról rágja ki Rém-Erik
Keletről szörny-király Frederik
Északról is foguk ránk fenik
áradnak Délről rút seregeik!”

megindul Rém-Erik Vég-Erik
röhögve vágtázik Frederik:
„álomszép Helena hol lakik?
miénk lesz ha szakad ha törik!”

felhúzzák az ostromlétrákat
döntve a kerekded almának
úgy áll ott miként ha vár állna
vágyalma: kukacok vágyálma

Pirinyó Hernyó Henrik
két kukac közé vergődik:
egy almám-életem nem adom
át nem jut kukac a faladon

kikukkant távcsövön figyeli
a hadak mozgását ügyeli
nem látják - takarja sűrű lomb -
egymásnak ront a négy hatalom

Rém-Erik már bőszen kaszabol;
Frederik nyiszítel-maszatol
de akkor mint porból fergeteg
támad hű hernyókból hadsereg

„nyavalys nyűvek most végeket!
türelmem pohara ím betelt!
ha almám nyűvitek szépemet
bánja majd fejetek szétmenet!”

forgatja kis fejét Rém-Erik:
„honnán jön ez a hang Frederik?”
de hipp-hopp Pirinyó ott terem
és kigyúl bennük az értelem

áll hernyó áll mint a sziklakő
áll amig homlokán ökle nő
parányi öklök - de mekkorák!
nekik ront rémeknek mint a rák

„végy vissza arcodból Őskukac!
nem tesz jót neked ha nagy az arc!
tovább ne akaródz-vakaródz!
kertemből jobb lesz ha takarodsz!”

13

az éghez intéz Henrik fohászt -
potyogó almákra hozva frászt -
de van itt alma egy másik is
égi test még ha csak fából is

égből jött alma az - nem lehullt
kukacok kertjébe átgurult
istenek alkotta alma-mű
a többi almánál gömbölyűbb

kukacok bámulják: mi a szösz?
fülük rátapasztják: mi neszez?
ha tudnák szegények hogy mi ez -
mit eszelt ki ravasz Ulysses!

mert ama golyóbis-almában
száz hernyó kucorog álmában
foguk közt dárdafű kardvirág
száz hernyó gurnyadva jelre vár

ahogy vár kiskés a nagykésre
úgy várnak ők a nagy evésre -
kürt harsan s megnyílik golyóbis
kukacok nem látják - de jobb is!

támadta akkor haj zsivaj
elmebjáj lábdobaj hangrobaj
megnyílik almatest - rajta rés
s kiárad hernyóhad üstöllést

ki addig odabenn kuporgott
almatest kinek csak burok volt
most mind e rés körül tömörül
tolakszik lüktet száz tömlő-űr

hangtalan kikúsznak lemásznak
támadnak hangtalan hurráznak
meglepve kukacok táborát:
„barátként jöttünk sok nem-barát!

mint barát vágjuk el nyakatok
életet többé ne unjatok
ne legyen kukacnak kínja több -
törölni jöttünk le könnyeik!”

Rém-Erik Frederik térdre rogy
„kegyelem!” - vinnyog ott a két trotty
„nem úgy gondoltuk bicsibocs!
nem kés ez kezünkben - gémkapocs!”

Rém-Erik ebura Frederik
jaj mit is akartak feledik –
mindketten jól vannak köszönik:
„almát kérsz Pirinyó? nesze mind!”

Pirinyó almába belenyül
két kukac közt csak úgy hanyagul:
„majd mindenjárt nem lesztek olyan jól!
kezdődjék carmagnol! grand guignol!”

nekiáll aprít és darabol:
„hulljon a férgese!” – s íme hull
eperfa bólóga: „alakul –
most e sok kutyafitty meglakol!”

elalé! Helena almamód
nézése nem volt még álmodóbb
s mire az éj leple leborul
a kertben Pirinyó már az úr

14

megadják maguk a kohorok
lehullnak a láncok koloncok
kukacok többé nem dacolnak
hernyó lesz belőlük maholnap

véget ért hát a harc – hátra arc!
jöjjön most mit kivetsz: hadisarc!
gurulnak almák mint aranyok
béke is galambként betotyog

íme hát túl vagyunk a csatán
csak Most van – nincs Előtt nincs Után
ez a Most az a Most: Itt és Most
who is who? – válik el hamarost

présidő: vasidő: vasra vas
e vasba szerelmes Henrik is
ami volt hej minden töröl most
türelmes hatalmas – Uralmas!

kukacnép tekereg s esdve esd:
„Pirinyó fejünket ne vetesd!
de hiszen így is már jaj nekünk –
egészből több van mint elegünk!”

diadalszekerén ha behajt
Henrikről zeng a nép hősi dalt –
de ha nem akkor csak késik ő
tudja nincs helyette másik ó!

jönni kell és ha kell jönve jön
megvetve sok lábat egy helyen
jobb ha nem áskálódsz itt te sé –
jöjj Henrik! vesztesek győztese!

[6. DALBETÉT]

IGRIC-ÉNEK

Pirinyó Hernyó Henrik
 árnya a falakon szörnylik
 almamagánya
 bús rakomá-ánya
 nyögve hatol el e tényig

Pirinyó Hernyó Henrik
 emléke gyorsan iramlík:
 rémlík termete
 harmatvér permete
 s orra helyén az a két lik

Pirinyó Hernyó Henrik
 igrice csak neki játszik
 játszik nem játszik
 úgyis mind pojácák
 messzire mindről látszik

Pirinyó Hernyó Henrik
 ugratják és ő ugrik:
 „te ugratsz igric!
 nevetni te tanítsz! –
 torkodra forrasztom – jó vicc!

Pirinyó Hernyó Henrik
 almavirágra lépik:
 „mi ez a főtelem?
 alma itt nem terem!
 gondoljuk szépen végig!”

Pirinyó Hernyó Henrik
 almák hiába perlik
 mert ami luk van
 ő mindenben ott van
 almafa majd beledöglik

ugrik az alma ugrik
 mintha dollárt lát tugrik
 ugrik a Holdba
 inkább mint karodba
 Pirinyó Hernyó Henrik!

pirinyó hernyó ormány
 csöpp fej oromlik a tornyán
 kikukkant körbenéz
 megnyugszik: semmi vész
 s visszatüremlik e nyúlvány

ó mennyi pirinyó ormány
 együtt hát az egész kormány
 ormányuk lengedez
 lankad az – enged ez
 s nem fog a népen az ármány

hullik az alma hullik
 valami közeleg sejlik
 csőrével a rigó
 elkap mint a rugó
 Pirinyó Hernyó Henrik

lüktet a lukban lukként
 miértünk lüktet önként
 de a luk kilukad
 ledőlnek a falak
 s eltűnik a világ ekként

15.

hol van az alma hol van?
 minden határon túl van!
 ott hol az alma nem-alma
 s véget ér elme hatalma

hol semmi mindennek látszhat
 szabadság rabszolgálcnak
 látszattal játszik új látszat –
 világot át- meg átszab

Pirinyó Hernyó Henrik
másfajta almára vágyik
nem Newton almája kell neki
valami fennköltebb: szellemi!

végidők almája ring – *apple!* –
szívében ez a szó kerepel
valóság helyett a virtuel
hol minden kép lep el mint lepel

ahol nincs akadály nincs szabály
a világ egyetlen *apple-pie*
egyetlen nagy *süti* – képre kép
fölötte röpködő szelfikék

képernyőn valóság meg nem áll
szétfeszlik gomolyog szimulál
valaki helyett épp szalutál
csontváza eltűnő sziluett

én-kukac én-vírus tekereg
én-nyúlvány képernyőn didereg
kamera mindenkit ledarál
celebek típegnek: lepke-bál

ne fejtsd meg ne töröld karantén-
ba kerül minden nem akart én
ott már majd hadd őrjöng kurjongat
nem hallja senki e foglyokat

.....

Pirinyó Hernyó Henrik
 minden parancsát – törlik!
 volt vírus – nincs vírus – csend van itt
 vírusként valahol ő lapít

almáim édes fájlját
iszonyú kukacok rájuk
iszonyú férgek fúrják
átjárják mint a fúriák

támad a féreg a vírus
keresi az egész város
tekereg baltás gyilkos
hej minden fájlnak jaj most!

elég egy kukacos mondat
és a gép riadót kongat –
hej ha kirágja a féreg
fájlamat – elfog a méreg

messzi egy másik térben
mappák almászivében
huppan a titkos ügynök
vesztére robotagynak:

„riadó-riadó-bing-bang!
elfogták-megfogták – itt van!”
szól monoton a robothang:
„a rendszer darabokban!”

„felvetik elvetik: tik-tak!
titkos iratok – köptek!
ki köpött mi köpött? – iktat
aki nem lebukik – s buktat

terhelő adatok – tak-tak!
valakik-tak! behatoltak
titkok után kutakodtak
lopni idelopakodtak

üresek a tokok – tak-tak!
irodakukacok voltak!
egyet ott fülön is fogtak
vádjaik okafogyottak!”

Pirinyó Hernyó Henrik
„hol van az őrség?” – ordit
vérüket akarom – vér-net!
töröljék ezeket onnét!

Pirinyó Hernyó Henrik
„elfogni!” – szól a verdikt
„hisz nem is kukac ez – hernyó!”
de akkor kihuny az ernyő

jön a net – dühöngő óceán
megtorpan mert ez itt szóhatár:
éjszaka koppan mint nappalom
én nézek rád minden honlapon

vírus jön – Nílusban krokodil
törli a tartományt mint radír
volt-nincs vers: hernyós vers kukacos
üres hely hová kilyukadsz most

üresek magházak tárházak
almák is hiába lármáznak
nincs könyvtár enyémnél üresebb
nincs nálam áttetszőbb üvegzséb

a költő néz és csak programöz
vírusként programot rohamoz
felfeslik véresen vers husa:
költő lám költőnek vírusa

EPILÓGUS

Pirinyó Hernyó Henrik
ennyink van csupán – ennyink!
de nekünk Ő a minden
konok szívünkben itt benn

ő szövi elménk s álmunk –
utcákon már nem hálunk!
alszunk csak édenkertben
fákra tekeredetten

ő gondoskodik rólunk
megvédi tőlünk ólunk
elhalmoz fűvel-fával
azt rágjuk teli pofával

így élünk: letarolt kertben –
országos járókeretben!
hernyózunk-csúszunk-mászunk
de nincs is isiászunk!

jól az eszükbe véssék:
zsarnokság – fél egészség!
kérdik: és aki nem fél?
aki nem fél – ellenfél!

ki nem alkuszik – mászik
védett kertünkbe kúszik
szétszórva ártó mérget
lerágva a fák kérgét

hullik ránk permet harmat
de mi nem leszünk gyarmat!
károghat kintről varnyú –
édes az alma nem savanyú!

százlábú tömlőtest a tömeg –
műremek tésztaként megremeg:
utcákba-tepsikbe ömlik át
így öltve új formát s formulát

liszt szitál tésztára – tisztelet! –
tisztelet lisztjével hintve meg
ész megáll: hasztalan – esztelel
ami a veszte volt – veszte lett!

mennyi szó! mennyi vágy! mennyi kert!
mennyi rím sor végén kitekert!
vonaglik-tekereg hazatér –
kezdetben volt a kert de miért?

szájlába szájlába
szájlába szájlába
szájlába szájlába
szájlába szájlába

[7. DALBETÉT]

HERNYÓ HENRIK A CSATÁBAN

Hernyó Henrik a csatában
Hernyó Henrik a csatában
Hernyó Henrik a csatában
elesett egy fűszálban

arra ment egy almaárus
arra ment egy almaárus
arra ment egy almaárus
és szívébe bicskát szúrt

Hernyó Henrik testét kukacok eszik
fürészfogaikkal kukacok eszik
fürész-caka-caka kukacok eszik
és az egyik felkiált:

ora ora et labora
körbejár a toronyóra
s nem mutat már virradóra
semmi nyom e hernyóra

akkor bújik szépen mindenki elő
akkor csúszik-mászik mindenki elő
ugrál hegyén-hátán mindenki elő
és a kórus így kiált:

alma alma alma alma
kukacoknak lakodalma
itt lesz neki nyugodalma
legalábbis álmába'

szépen szól a halleluja
glóri-glóri mindig újra
énekli ki meg nem unja
de ezt ő már nem hallja

ALMA-ANARCHISTA DAL

Ad notam:

„Цыпленок жареный,
Цыпленок пареный –
Цыпленки тоже хотят жить!”¹⁴

1

az alma hullik
az almát leverik
az alma ezt nem szereti
fa ága hajlik
vihar morajlik –
visszakerülhet nem hiszi

Pirinyó fővezér
Henrik hernyóvezér
Nap tűz fejére koronát
fényleő aranyfüzér
szeretjük nem ezér’
és menekül ki merre lát

kardére hányva
alma ahány van
leverve ármány s felkelés
ott fekszik árván
kukacra várván
ez az ő dolga s nem kevés

az országalma
ölébe hull ma
ölébe hull a hatalom
hozzá gurul ma
az összes alma
kifürva minden oldalon

az alma ingatag
vigyázz a fák alatt –
fejedre eshet bármikor!
mert esni még szabad
Newton kinyújtalak
ha szád sokáig járni fog!

hej alma almafa
eljön a nép fia
övé már minden hatalom –
nem holmi pária
bimbót kell rágnia
helyeslőn bólíngat a lomb

ám ennek ára van
bár még sokára van
mikor majd elszámolni kell
azzal ki mit csinált
levelet rágicsált
miközben a porban hévert

hej alma almafa
hozzá ne nyúlj soha
az almában halált eszel
fajtádra bűnt hozol
hernyóvá változol
ki egyfolytában énekel:

¹⁴ Az orosz polgárháború idején született anarchista dalt Poszpetofi Sándor a Szibériába száműzött orosz anarchistaiktól hallhatta. Utóbb Pogogyin *Arisztokraták* című, 1937 és 1956 között betiltott komédiájában is megszólal. Magyarul „A csirkét főzik, a csirkét megészik...” szöveg változatban ismert.

a csirkét bontják
a csirkét grillezik
még a boldog csirkéket is!
a csirkét gyártják
gyárakból ontják
előállítják mint ezt itt

a csirkét őrzik
a csirkét kérdezik:
van-e pecsétes irata?
arról faggatják
nyárson forgatják
határt átlépni hol akart?

a csirkét főzik
a csirkét győzködik
csirkének nincs akarata
elkapták egyszer őt
fej nélkül verdesőt
kérdezték: van-e irata?

az ám irat sehol
intenek: „horoso”
akkor ide a manival
csörgését hallani
mégsincs sehol mani
ide hát azzal ami van!

semmid sincs – hogy lehet?
add hát az életed!
elvágni jöttünk fonálát
mint késél vág nyakat
éjt naptól alkonyat
jó lesz neked majd odaát!

sem ide sem oda
minden párt kaloda –
nem vettet részt én semmiben!
szolgáltam hogyha kell
csirkének élni kell
a többi meg nem érdekel

nem vagyok jobbikos
nem vagyok újbalos
nem vagyok népi komisszár
kiscsibe hatnapos
akire rátapos
csizmájával száz gyászhuszár

én semmit nem tudok
semmit nem akarok
húzom tovább e rabigát
nem kerek csak magot
nem sírok csipogok
nem eszem pezsgős osztrigát

a csirke kaparász
a csirke dudorász
földből hernyókat kikapar
hernyót hideg kiráz
vagy ez csak lámpaláz
a végső csend előtti zaj

hajnal jön érckakas
csikorog harcias
halottnak feltámadni kell!
új élet napja ez
hernyóból lepke lesz
függöny le hát s mindenki el!

TARTALOM

5 *Talált Petőfi, avagy a lappangó korpusz*

BARGUZINI VERSEK

21 Előhang

22 Hej, te kislyány, kis Maruszja!

23 Kishazámban, Barguzinban

25 Cikáznak át

26 Ihajja és csuhajja

27 Szibériai variációk

29 Szibériai borbély

32 Vitéz László és a francia Brükszel

37 Szörnyű napok

41 Újrakezdés

43 Mi az élet értelme?

45 Bábuk ura

47 Fül-orr-gége

49 Idő múltán

50 Egyetértesz?

51 Fejedelmi többes

52 Nem érek rá

54 Hősi halott

55 Allegória (I)

58 Félprofilból

60 A közember monológia

62 Alkalmi vers a kapitalizmus állásáról

63 Hát azért az

64 Kánaán

65 Csak azt

66 Szoc-art

68 Allegória (II)

70 Énkormányom

72 Gyávák népe

73 Lóváttetek bevonulása

74 Allegória (III)

76 Egy vezér gyerekkora

78 Élünk s lábunk alatt

79 Csőcseléksirató

81 Koncentráljunk
 83 Zúg az erdő
 84 Ladi-ladi-ladilom
 86 Verébkaszárnya
 88 Veréb
 89 Végtére is
 90 Van időm rá
 91 Ez a fiú
 92 Tulajdonképpen
 93 Gipszmadárdal
 95 Zanzibár
 97 Homo sacer
 98 Dínomdánom pestis idején
 100 Haute couture
 102 Mi a haladás?
 103 Bőségesen van időm
 105 Blödli
 106 Bevándorlók ellen
 110 Ballada a kvótáról
 113 Mennek mennek a pirézek
 114 Vasfüggöny
 115 Akarsz-e
 117 Utolsó ítélet
 119 Mit akartok
 120 Népvezér
 122 Lyukas zászló
 123 Utolsó vers Barguzinból
 124 Mintha
 125 Jaj de furcsa
 126 Utolsó allegória
 127 Szól a kuvik már
 129 Utóhang

MAGYARNÓTÁK

133 Sej, nem a Lét Háza
 137 Az én babám
 140 De szeretnék
 142 Tébolydai dal
 145 Turul-nóta
 148 Hol a haza?
 150 Kossuth Lajos Torinóban

153 PIRINYÓ HERNYÓ HENRIK (hősének)

X 255039

Szilágyi Ákos verseskötetei:

Az iskolamester zavarban van (1976)
Teremtmények (1979)
Fej és tudat (1985)
Gyönyörök kertje (1991)
Légzögyakorlat kezdő haldoklók számára
(CD, 1995)
Szittya-szótyár (1999)
Török imaszönyeg (2003)
Cet ecetben (2003)
Kuszi-Muszi-Alamuszi (2004)
Két szép szék kell (2005)
Kakadudalok (2006)
Franci (2007)
Kisbab és a negyven rabló (2008)
Tegyük fel (2008)
Szokatlan ügy (2012)
Baglyok könyve (2013)
Ká és Bá (2016)

A szibériai Barguzinban élt és halt Posztpetőfi Sándor (1823–1956) teljes kéziratos hagyatéka – a lappangó korpusz – először jelenik meg hazájában a kéziratokat felkutató Szilágyi Ákos gondozásában, és a Posztpetőfi-kérdést behatóan taglaló *Talált Petőfi* című kísérő tanulmányával. A kötet érdekessége, hogy tartalmazza Posztpetőfi Sándor eddig elveszettnek hitt, de nemrég egy szamarai családi ház szenespincéjéből előkerült hőséneke, a *Pirinyó Hernyó Henrik* szövegét és dalbeteit. A gyűjteményes kötet teljes négyórás hangzó anyaga meghallgatható a neten:

http://szilagyiakos.hu/hangzo_anyagok.html

9786155667589

2800 Ft

NORAN LIBRO
www.noranlibro.hu
kiado@noranlibro.hu
www.facebook.com/noranlibro